

[Dagmar Mørk Jensen]

rimelighed i at gribe ind, før den nedsatte arbejdsgruppe har taget stilling til fordelingen.

(Kort bemærkning).

Agerschou (SF):

Nu glemte de radikale at fortælle mig, hvor længe de vil vente på, at arbejdsgruppen bliver færdig og der bliver taget initiativ til en regulær udligningsordning. Men lad det nu være i denne omgang.

På det møde, indenrigsministeren omtalte, den 9. december 1985, gav formanden for Amdsrådsforeningen, Per Kaalund, udtryk for, at initiativer vedrørende AIDS efter hans opfattelse ikke kan finansieres inden for den eksisterende økonomis rammer ved omprioritering inden for sygehussektoren, og jeg vil gerne bede både de radikale og indenrigsministeren give udtryk for, hvordan de stiller sig til Per Kaalunds synspunkt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 70 (S, SF, VS og FP) stemte for, 76 imod (KF, V, RV, CD og KrF).

Formanden:

Jeg skal om den næste sag på dagsordenen oplyse, at der vil blive indtil 20 minutters taletid for ordførerne.

Derefter skal jeg sige, at der nu vil blive en afbrydelse af mødet. Hvis nogle medlemmer skulle forlade os og ikke overvære førstebehandlingen af skatteforslagene, vil jeg godt allerede nu ønske medlemmerne og deres familie en rigtig god jul!

Jeg skal udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.57

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Første behandling af lovforslag nr. L 106:

Forslag til lov om indkomstskat og formueskat for personer m.v. (personskatteloven).
(Fremsat 5/12 85).

Sammen med denne sag foretoges første behandling af de under punkterne 25-31 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

25) Første behandling af lovforslag nr. L 107:

Forslag til lov om indkomstbeskatning af selvstændige erhvervsdrivende (virksomheds-katteloven).
(Fremsat 5/12 85).

26) Første behandling af lovforslag nr. L 108:

Forslag til lov om beskatning af fonde, visse foreninger og institutter m.v.
(Fremsat 5/12 85).

27) Første behandling af lovforslag nr. L 109:

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove. (Konsekvensændringer i forbindelse med beskatning af fonde, visse foreninger og institutter m.v.).
(Fremsat 5/12 85).

28) Første behandling af lovforslag nr. L 110:

Forslag til lov om en børnefamilieydelse.
(Fremsat 5/12 85).

29) Første behandling af lovforslag nr. L 111:

Forslag til lov om ændring af lov om beskatning af pensionsordninger m.v. og lov om en realrenteafgift af visse pensionskapitaler m.v. (Ændring af reglerne om kapitalpension, indførelse af rateopsparing i pensionsøjemed, ophævelse af 2.000 kr.s fradraget m.v.).
(Fremsat 5/12 85).

30) Første behandling af lovforslag nr. L 112:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Begrænsning af fradragsretten for løbende ydelser).
(Fremsat 5/12 85).

31) Første behandling af lovforslag nr. L 105:

Forslag til lov om ændring af børnetilskudsloven. (Konsekvenser af skattereformen).
(Fremsat 5/12 85).

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

[Anden næstformand]

Jeg gør opmærksom på, at ordførerne har en taletid på 20 minutter i første omgang.

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Jeg håber, at det er op til 20 minutter.

Det er en meget omfattende lovgivning, vi her står over for, og derfor bliver der også kun mulighed for nogle principielle tilkendegivelser. I den forbindelse vil jeg dog gerne oplyse, at hr. Hans Hækkerup senere vil gøre yderligere nogle bemærkninger til lovforslag nr. L 108 og L 109, der drejer sig om fonde, visse foreninger og institutter.

Socialdemokratiet indgik forlig om en skattereform med det helt klare formål at bekæmpe skatteunddragelser, altså at skabe et skattesystem, som borgerne kunne have større tillid til. De fem lovforslag, som vi har vedtaget tidligere i dag, og som har sammenhæng med skattereformen, er det første bevis på, at det også vil ske i praksis. Vi glæder os naturligvis i den sammenhæng over, at lovene kunne vedtages af et samlet folketing med undtagelse af fremskridtspartiet.

Vi tror ikke på, at vi efter gennemførelsen af reformen har set den sidste skattefidus, men vi har taget fat på de områder, som er indgået i meget store dele af de kendte skattearrangementer.

I den forbindelse er begrænsningen af rentefradragets værdi, så det bliver ens for alle uanset indkomstens højde, noget helt afgørende. Det er en sag, socialdemokratiet har kæmpet for i mange, mange år, ofte under usandfærdige beskyldninger om, at vi ville tage den lille mands parcelhus. Vi glæder os over, at sagligheden har vundet til sidst. Sen erkendelse er bedre end ingen erkendelse.

Derfor er vi også glade for, at vore politiske modstandere i regeringspartierne nu har overtaget vores argumentation om, at vi må standse gældspræmieringen og fremme opsparingen. Vi mener, at det er sund, simpel logik for et samfund, der har store gældsproblemer, men samtidig betyder det også, at vi ad den vej bekæmper skattespekulation. En meget brugt trafik har været at bringe renterne til fradrag, hvor skatteværdien er størst, og flytte pengene over i investerings-

selskaber, fonde eller obligationer med store skattefrie kursgevinster.

Med skattereformen må folk flytte rundt med pengene, som de vil. Fradragsværdien vil være ca. 50 pct. for renteudgifterne, uanset hvor man trækker dem fra, og beskatningen tilsvarende ca. 50 pct. for renteindtægterne, uanset hvor man tager dem til indtægt; herefter er en af de mest kendte skattefiduser afgået ved døden, og det er et dødsfald, som vi hilser med tilfredshed.

Et andet af socialdemokratiets erklærede mål med skattereformen har været at skabe en bedre fordeling af skattebyrden, herunder ikke mindst at lette vilkårene for børnefamilierne; den særlig trængte gruppe af enlige forsørgere glæder vi os over at det er lykkedes at give en ekstraordinær stor lettelse, sådan som vi har fået aftalt reformen.

I det hele taget er lettelserne til børnefamilierne et meget vigtigt element i hele skattereformen, og det fremgår også af provenutallene, hvor vi kan se, at lettelserne til børnefamilierne udgør 3,8 mia. kr. ud over de børnetilskud, som udbetales i øjeblikket, og ud over den såkaldte børnecheck.

Hvis vi ser dette forhold sammen med fradragssaneringen, fradragssamlægningen og en mere effektiv ligning, ikke mindst af de store selskaber, mener socialdemokratiet, at vi i fællesskab kan skabe et grundlag for en mere rimelig fordeling af skattebyrden.

For at få et samlet billede af fordelingsvirkningen i skattereformen må vi imidlertid også se på, hvor vi henter de store merindtægter. Det gør vi hos aktie- og anpartsselskaber og hos skattefrie fonde og institutioner og dermed hos deres ejere. Vi tror ikke, at nogen tør imødegå os, når vi siger, at det er mere effektivt at beskatte de arbejdsfrie højindtægter direkte dér, hvor indtægterne skaffes, i stedet for at beskatte dem stærkere, når de udbetales.

Et af de store debatemner, da reformen blev præsenteret, var, hvordan skattereformen ville indvirke på vores i forvejen katastrofalt dårlige betalingsbalance. Det er et spørgsmål, som mange gerne vil udtale sig meget skrækkert om; det kan nemlig aldrig nogen sinde gøres nøjagtigt op, hvem der har ret. Jeg er sikker på, at hvis skattereformen var gennemført i 1985, ville mange kloge kvinder og mænd med stor sikkerhed have påstået, at det skyldtes skattereformen, men

[Stavad]

der vil naturligvis være en usikkerhed om betalingsbalancevirkningen, da det afhænger af befolkningens adfærdændringer under de nye skattelove.

Socialdemokratiet forventer, at det bliver os som regeringsparti, der skal forvalte reglerne, da reformen først træder i kraft i 1987, og derfor har vi selvfølgelig også været meget optaget af, at der er en helt overvejende sandsynlighed for, at reformen hænger sammen såvel i forhold til statsfinancerne som i forhold til betalingsbalancevirkningen.

Så vil jeg godt gøre nogle bemærkninger specielt om virksomhedsskatteordningen.

Jeg tror ikke, jeg røber nogen hemmelighed, når jeg siger, at det ikke er et socialdemokratisk hjertebarn, men det er en del af et politisk forlig, hvor alle må give og alle må tage.

Der er brugt fantastisk mange kræfter på ikke mindst lovforslaget om en virksomhedsskatteordning. For vores vedkommende kan jeg sige, at gode venner rundt omkring i landet med stor praktisk erfaring i skat har hjulpet de socialdemokratiske forhandlere, som jo er i den lidt vanskelige situation, at vi ikke har et embedsapparat til rådighed med hjælp og gode råd om, hvordan man undgår skattekuller i virksomhedsskatteordningen. Det er en helt ny lovgivning med et helt nyt system, og derfor tror jeg også, vi alle sammen står os bedst ved at erkende, at vi selvfølgelig er en lille smule usikre over for, om vi nu også har taget højde for alle problemer, som kan opstå. Vi skal i forhold til alle lovforslagene være meget lydhorne over for de kommende måneders debat, henvendelser til udvalget og eventuelt nye oplysninger, og jeg vil godt sige, at især i forhold til forslaget om virksomhedsskatteordningen mener jeg at vi må have alle antennerne ude, så eventuelle problemer kan løses inden forslagets endelige vedtagelse.

Skattereformen er en helhed og skal vurderes som en helhed. Tager man enkeltforslagene ud af denne helhed, får man et forkert billede af reformens virkninger.

Der er indtil i dag lagt utrolig mange timer og kræfter i skattereforarbejdet. Embedsapparatet har udført et fantastisk omfattende arbejde på meget kort tid i forhold til opgavens størrelse. Vi står nu over for et meget stort udvalgsarbejde, som vil kræve lydhørhed af alle parter og en fornuftig disciplin

hos udvalgets medlemmer, for at opgaven kan løses inden for den tid, vi har til rådighed.

Socialdemokratiet vil som altid gå meget aktivt ind i arbejdet for at nå et slutresultat, som opfylder de hovedformål, som er omtalt, og samtidig være parat til sammen med de øvrige forligspartier at lave nødvendige tilpasninger og justeringer, hvis der påvises problemer eller anvises andre og bedre løsninger.

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

De foreliggende forslag er den første samlede udmøntning af skatteforliget i lovtæst et halvt år efter, at forliget blev indgået. Forslagene blev fremsat en uge før folketinget skulle sendes på juleferie – samme dag som julepakken. De behandles i samme uge som julepakken sammen med en række andre ophøbede forslag. Der har været intens mødeaktivitet i folketingssalen, i udvalgene og mange andre steder. At tage kvalificeret stilling til forslagene kræver ikke blot en uge, det kræver en uges arbejde, og det har selvsagt ikke været muligt. Først i aften nåede jeg f.eks. frem til at læse lovforslagene. Jeg synes, det er urimeligt over for de partier, der ikke er med i skatteforliget, især de små partier. Arbejdsformen er også urimelig over for de ansatte her i huset, der skal være til stede hele tiden, når vi er her. Derfor er det nødvendigt, at nogle siger stop over for dette vanvid. Nogle må sige, at vi ikke vil være med til at give befolkningen indtryk af, at det, der foregår, er seriøst arbejde, for det er det ikke, og det kan det ikke være under de vilkår.

Derfor skal jeg oplyse, at VS i protest mod arbejdstilrettelæggelsen og arbejdsvilkårene nægter at medvirke i den videre førstebehandling af disse forslag.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Må jeg i anledning af det sidste indlæg sige, at VS naturligvis må vælge at gøre, som de vil. Vi lever jo heldigvis i et frit land. Spørgsmålet er så, om det er en rimelig reaktion, når man indkalder til et daglangt møde på tirsdag i skatteudvalget for at gennemgå

[Bernhard Baunsgaard]

forslagene. Jeg synes, dette er en urimelig reaktion. Det havde været rimeligere, om man havde reageret sådan over for et lovforslag, der skulle igennem inden jul. Da var reaktionen ikke nær så voldsom. Det er et forkert sted at komme med denne reaktion på efter min opfattelse. Ved en førstebehandling i dag forsøger man at få så meget tid som muligt til at behandle disse skatteforslag.

Den egentlige grund til, at jeg bad om ordet for en kort bemærkning, var, at jeg ville stille et spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører.

Dagbladet Politiken har i dag en forsideartikel, hvori man siger, at der har været et stormfuldt møde i den socialdemokratiske gruppe med meget kritiske røster og en afstandtagen – så vidt man kan forstå artiklen – i et ret stort omfang fra skattereformen. Jeg vil gerne spørge den socialdemokratiske ordfører, om det er rigtigt, at socialdemokrater i stort tal eller i hvert fald efter Politikens opfattelse, i adskillige tilfælde tager afstand fra skattereformen. Det vil have betydning for den videre forhandling i dag.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Når jeg ønskede en kort bemærkning, var det ikke for at blande mig i hr. Bernhard Baunsgaards og hr. Stavads interne drillier, men for at støtte hr. Lenger i hans kritik af den form, hvorunder debatten sker i dag.

Vi kan ikke få kvalificeret førstebehandling – og her mener jeg hr. Lenger har helt ret – når der er partier som f.eks SF, der ikke har haft mulighed for at se forslagene før i sidste uge, hvor det hele jo brændte sammen her i tinget, og derfor ikke har haft nogen mulighed for at forberede sig ordentligt. Jeg undrer mig selvfølgelig ikke over, at hr. Bernhard Baunsgaard synes, at arbejdsformen er i orden, han har jo været inddraget i forhandlingerne under hele forløbet, han var også med i foråret og har været med hos ministeren langs ad vejen, så derfor er hr. Bernhard Baunsgaard selvfølgelig velinformeret og behøver ikke at bruge timer på at forberede sig. Men virkningen for os andre er, sådan som hr. Lenger gav udtryk for det, at vi måtte starte i aftes efter det sidste skatteudvalgsmøde på at læse lektien, og det er for lidt tid at have. Ingen kan påstå, at man er

klar nok i hovedet, og det vil formentlig også fremgå af den debat, som kommer i dag, at vi alle sammen er meget trætte. Jeg synes, hr. Lenger har ret i sin kritik, men jeg vil gerne sige, at SF drager en anden konsekvens end hr. Lenger. Da SF jo er den eneste virkelige opposition i forbindelse med skattereformen, mener vi, det er vigtigt at deltage i debatten, om end det ikke kan ske på et tilstrækkeligt godt grundlag.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg kan helt tilslutte mig den kritik, der kom fra hr. Lenger. Der er simpelt hen tale om, som det også blev nævnt af den forrige taler, at man reelt springer førstebehandlingen af lovforslagene over. Folketinget har kørt til klokken 3 om natten. Vi har startet med gruppemøder klokken 8 om morgenen og er fortsat med en lang, lang række behandlinger i salen, hvor hovedparten af folketingets medlemmer har haft rigeligt at gøre med at følge med i de enkelte afstemninger.

Vi deltager selvfølgelig i debatten her, men det kan kun blive ud fra nogle principielle synspunkter, fordi der simpelt hen ikke har været mulighed for at sætte sig ind i det, som forligspartierne har brugt måneder, ja vel næsten år til at sætte sig ind i, og som de vel dårlig nok kender konsekvenserne af i dag – det vil vise sig.

Som sagt deltager vi i diskussionen her i dag, og jeg synes, det er forkert af VS ikke at deltage, for man kan da altid komme med nogle principielle bemærkninger, men en reel førstebehandling er der ikke tale om, og derfor vil disse forslag, når de vedtages, reelt kun have været igennem to behandlinger.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg er meget taknemmelig for hr. Bernhard Baunsgaards spørgsmål, og jeg synes, det er meget rimeligt, at han stiller spørgsmålet, når vi har læst dagspressen. Derfor ville jeg naturligvis også benytte lejligheden til at sige, at den socialdemokratiske gruppe intet møde har haft, siden disse lovforslag blev fremsat, og vi har overhovedet ikke diskuteret skattereformen før her til morgen, da den socialdemokratiske gruppe fik forelagt min

[Stavad]

ordførertale, som jeg fik tilslutning til i gruppen. Det er den ordførertale, som hr. Bernhard Baunsgaard just har lyttet til.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Jeg mener givetvis, at man skal have fornøden tid til at behandle sager, men jeg finder det særdeles ejendommeligt, at man nu i dag klokken godt og vel 13 kommer og siger, at man ikke vil behandle disse sager i dag. Hvorfor i alverden har man ikke sagt det i dagene forinden? Man vidste jo, hvordan det var, det har stået på ugeplanen osv., så kunne man være kommet med indsigelsen noget før, og så kunne man have drøftet, om det var rimeligt overhovedet at tage debatten i dag, eller den burde udskydes, hvis der var ønske derom. For os er det afgørende, at man snarest muligt kommer i gang med udvalgsbehandlingen, der bliver omfattende, og jeg går da ud fra, at alle de, der i dag siger i en nærmest lidt fornærmet tone, at de ikke vil tage del i debatten i dag, kommer til at tage del i arbejdet i udvalget. Det er det, jeg synes det drejer sig om.

Og så vil jeg gerne takke hr. Dohrmann, fordi han måske for en gangs skyld vil gøre det som ordfører, der virkelig er meningen med første behandling, nemlig tale om de principielle synspunkter. Resten tager vi under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Må jeg understrege netop det, som hr. Hagen Hagensen sagde. Nu er hr. Lenger jo gået, og så behøver han ikke at tage stilling til det, der bliver sagt her, skønt han selv har fremkaldt den diskussion, vi har nu. Det er jo så nemt.

Må jeg så sige, at en førstebehandling netop er, som hr. Hagen Hagensen sagde, en debat om principper, og principperne er offentliggjort for et halvt år siden. Det er ikke meningen, at der i dag skal tages stilling til detaljerne eller enkeltheder, til de enkelte paragraffer i lovforslagene; det skal ske ved andenbehandlingen. Sådan er forretningsgangen i folketinget, og derfor er der ingen baggrund for den kritik, som hr. Lenger rejste. Man kan sige, at vi er trætte, men så kunne

man jo have bedt om at få behandlingen udskudt. Jeg har på fornemmelsen, at når forslagene er sat på i dag, er det, for at udvalget skal have lejlighed til at behandle dem, og dér kan der blive stillet nogle spørgsmål, som systemet så kan svare på, sådan at vi har det liggende klar, når vi tager fat igen. Men hvis man ikke på et halvt år kan tage stilling til principperne, tror jeg simpelt hen, det er, fordi man ikke egner sig til at behandle principper, men kun enkeltheder.

Så vil jeg gerne sige tak til hr. Stavad, men jeg vil også gerne spørge, om det svar, hr. Stavad gav på mit spørgsmål, skal opfattes på den måde, at der måske er enkelte medlemmer af den socialdemokratiske gruppe, der vil tage afstand, men at der ikke er tale om dette opbud af medlemmer, der vil tage afstand fra skattereformen, som Politiken lader forstå. Det vil jeg gerne have klaret. Jeg forstår godt, at der kan være enkelte medlemmer, der ikke vil stemme for skattereformen, men er det kun enkelte medlemmer? Det vil jeg gerne have afklaret.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg beklager, at hr. Lenger forlader salen, inden vi er færdige med at drøfte det procedurespørgsmål, som han selv rejser, men så vil jeg nøjes med at adressere det, jeg siger her, til SF.

Jeg er enig med SF i, at der har været meget kort tid til at sætte sig ind i lovforslagene. Jeg har altid tidligere, når vi har haft tilsvarende store komplekser til behandling, bebrejdet huset her, at det blev gjort på den måde, og derfor forsøgte jeg i går gennem vores præsidiemedlem at få disse forslags førstebehandling udskudt til næste uge. Dette kunne ikke lade sig gøre, var svaret, fordi man havde lovet huset, at der i princippet var juleferie fra i dag, så kritikken skal i hvert fald ikke rettes mod forligspartierne. Vi er uskyldige. Vi har ikke siddet under vores forligsforhandlinger og bestemt, at dette skal behandles oven på en meget, meget hektisk uge. Man må snakke med sit eget præsidiemedlem og spørge, hvorfor man ikke havde forudset dette.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Jeg er glad for, at fru Aase Olesen satte tingene lidt bedre på plads, og jeg kan forstå, at kritikken ikke skal rettes mod forligspartierne, men til huset som sådan, som tager for lidt hensyn til medlemmerne. Det vil jeg så gøre på rette sted.

Til hr. Bernhard Baunsgaard vil jeg sige, at det er jo ikke forligsteksten, vi behandler ved denne førstebehandling, det er nogle konkrete lovforslag, og de konkrete lovforslag synes jeg det var rimeligt at vi havde haft, jeg havde nær sagt mulighed for at nå at læse igennem. Det er muligt, at hr. Bernhard Baunsgaard går til førstebehandlinger uden at have læst forslagene, men jeg vil sige, at det er da første gang, jeg som SFs repræsentant gør det. Jeg har imidlertid ikke haft tid til at læse de 150 sider lovtekst og bemærkninger igennem, som ligger i dette kompleks, og det synes jeg er utilfredsstillende. Men nu har fru Aase Olesen jo antydnet, hvorhen jeg skal rette kritikken, og det vil jeg så gøre.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Må jeg sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at der er ingen i den socialdemokratiske gruppe, der har taget forbehold over for den samlede skattereform.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Når jeg siger principielle bemærkninger, er det selvfølgelig til lovforslagenes indhold, og det er sådanne, jeg mener at jeg overhovedet ingen mulighed har for at komme med her i dag; derfor kan mine principielle bemærkninger kun komme til at gå på skat i almindelighed.

Jeg tror desværre, at det, vi her oplever med denne førstebehandling oven på den uge, vi har været igennem – det er trods alt en hel bog, forslagene udgør, og de er fremsat den 5. december – skyldes den kritik, der har været fremme i pressen af, at aftalepartierne ikke kunne nå at få dette på plads. Der skal jo bl.a. afholdes store kurser for folk rundt om i landet, som skal sætte sig ind i indholdet. Jeg tror, det er sådan en slags pa-

nikhandling, når man har besluttet sig til at fremsætte disse forslag huh høj og haste dem gennem folketinget, og det er selvfølgelig ikke tilfredsstillende, uanset om man er tilhænger af lovforslagene eller man er modstander af dem.

Og så blot den bemærkning til allersidst, at vi kan nu engang ikke basere vores stilling til de enkelte lovforslag på, hvad der har stået enten i Aktuelt eller i Berlingske Tidende. Det er ikke en forsvarlig lovbehandling.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Når man, som hr. Dohrmann, ikke kan forstå det, er det, fordi man ikke har sat sig ind i, hvordan folketinget arbejder. Førstebehandlingen drejer sig om principper, og disse principper har man kendt i et halvt år, så dem har man haft god lejlighed til at sætte sig ind i. Det eneste problem, der kunne være, var, hvis disse principper ikke var indeholdt i forslagene, men det var jo ret hurtigt opdaget, hvis de ikke var det.

Lovforslaget bygger på de principper, der har været kendt et halvt år, og denne debat skal dreje sig om disse principper, som man har haft god tid til at tage stilling til, og så skal man ikke begynde, som hr. Dohrmann gjorde før, at blande netop enkeltheder i lovforslaget ind i debatten. Det hører ikke hjemme her, men ved anden behandling.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg giver ordet til hr. Dohrmann for en kort bemærkning, og så går vi tilbage til tællerrækken.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Skal det sidste, hr. Bernhard Baunsgaard sagde, opfattes således, at han som ordfører har deltaget i mange førstebehandlinger af lovforslag uden at kende indholdet af dem?

Hans Hækkerup (S):

Jeg skal gøre nogle bemærkninger om lovforslagene L 108 og L 109 vedrørende beskatning af fonde og visse foreninger.

Det har i mange år været en socialdemokratisk mærkesag at få gennemført en fondsbeskatningslov. Det har været en lang og un-

[Hans Hækkerup]

dertiden træls vej, vi har måttet vandre, fra vi i januar 1983 fremsatte det første forslag til en fondslovgivning. Så meget bedre er det, at et af de suverænt største huller i dansk skattelovgivning hermed lukkes.

Indtil nu har man jo kunnet unddrage sig beskatning ved at placere sine penge i en fond, der har et kombineret alment velgørende og privat formål. Stifteren har kunnet indsætte pårørende og venner i bestyrelsen, og derefter har fonden så kunnet udlodde renter osv. til stifterens efterkommere, uden at fonden skulle betale så meget som en krone i skat.

For fonde stiftet før den 1. januar 1985 kan stifteren i dag begunstige sine efterkommere i mere end 117 led, for fonde stiftet efter 1. januar i år kun én ufødt generation. Og der kan efter de regler, der gælder i dag, akkumuleres kapital i sådan en fond, uden at afkastet af denne kapital beskattes. Men alt dette ændres nu.

Fremover skal der ved stiftelsen af en fond, der ikke udelukkende tjener almennyttige formål, betales en afgift på 20 pct. Ved udvidelse af grundkapitalen i en fond skal der betales 35 pct., og hvis fonden er stiftet før 1. januar 1985, skal der betales 50 pct. af udvidelsen af grundkapitalen. Og fremover bliver det sådan, at renter af kapitalen i en sådan fond vil blive beskattet med 50 pct., medmindre de udloddes til almennyttige formål inden for en periode af 5 år. Dog tillades der henlæggelser svarende til en fjerdedel af det beløb, der udloddes til almennyttige formål. Det er altså sikret, at fonde fremover bruger deres penge på almennyttige formål i langt højere grad, end det var tilfældet tidligere, hvor man kunne akkumulere kapital i fonden stort set ubegrænset. Der kan altså ikke længere ubegrænset ske henlæggelser uden beskatning.

De lovforslag, der er fremsat her, omfatter også fagforeninger og arbejdsgiverforeninger, foreninger, hvis arbejde primært finansieres af medlemmernes kontingent. Det ville jo være urimeligt, hvis der skulle betales skat af de kontingentindtægter, som skal anvendes til medlemservice, og derfor foreslås det, at disse foreninger alene skal betale skat af afkastet af den del af foreningens formue, der er placeret i værdipapirer.

Denne skattefrihed for medlemskontingentet er for os i socialdemokratiet noget meget

væsentligt. Til gengæld vil reglerne fremover være sådan, at udbetalt strejkeunderstøttelse ikke kan trækkes fra.

Foreninger kan også foretage et fradrag for hensættelser til konsolidering, og der gives også et bundfradrag på 200.000 kr.

Så er der andre foreninger, typisk interesseorganisationer, og de følger stort set de regler, der gælder for fonde, netop for at undgå, at man af skattemæssige årsager danner en forening i stedet for at stifte en fond, så det hul er altså også lukket.

Endelig omfatter forslaget realkreditinstitutter, der nu også kommer til at give et bidrag til statskassen.

Man kan så spørge: har man med dette lovforslag lukket alle huller i forbindelse med fonde og foreninger? Dertil vil jeg godt sige, at det tør jeg ikke love; der sidder jo allerede ude omkring i landet hundreder af skattetænkere og spekulerer på, hvad de nu skal finde på, men der bliver med dette lovforslag skabt en lovgivning på et område, hvor der indtil i dag ikke har eksisteret regler af betydning, og hvor skattetænkere indtil i dag har kunnet boltre sig uden at skulle betale skat. Vi vil følge udviklingen på dette område for at kunne stoppe nye fiduser, og det vil vi gøre, også efter at vi har været igennem et grundigt udvalgsarbejde og lovforslagene er vedtaget.

Socialdemokratiet kan støtte de foreliggende forslag.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil godt begynde med at fastslå, hvad skattereformen egentlig går ud på. Den vedrører den almindelige personlige indkomst, hverken mere eller mindre, men der er en bemærkelsesværdig ting ved denne reform, ikke alene på grund af dens omfang – og det er stort – men også, fordi det er lykkedes regeringspartierne plus socialdemokratiet og det radikale venstre at stå samlet bag ved reformen. Sådan noget er ikke set, jeg har vist lov til at sige i mands minde, i hvert fald ikke med et så voldsomt og indgribende forslag, som der her er tale om.

Det forberedende arbejde er foretaget i et samarbejde mellem regeringsmedlemmer og repræsentanter for socialdemokratiet og det radikale venstre, først og fremmest under skatteministerens ledelse, og efter at de

[Hagen Hagensen]

partier havde drøftet forholdene, lykkedes det at blive enige om reformskiten i juni måned. De samme, der har drøftet tingene forud, har så udformet reformforslagene, som nu er til drøftelse her i dag, bortset fra de enkelte forslag, der også hører til reformen, som vi allerede har vedtaget her i dag.

Det er nødvendigt for mig at se, at en skattereform har en bred opbakning, men det betyder også, at intet parti, der har taget del i drøftelserne, har fået sin vilje fuldt ud, nærmest tværtom, men sådan må det være.

Hvis det konservative folkeparti havde haft magt til at lave skattereformen alene, var den kommet til at se anderledes ud, men det skal huskes, at den reform, vi har til drøftelse her i dag, skal hvile i sig selv; det er en forudsætning, som er nødvendig på grund af vores økonomiske forhold, og det sætter givetvis sine grænser for, hvad man kan nå igennem med.

Det er først og fremmest inden for personbeskatningen, der sættes ind. Der sker en opdeling – og det er jo noget nyt – af den almindelige skattepligtige indkomst, således at den deles i en personlig indkomst og en kapitalindkomst; den sidste beskattes ensartet uanset størrelse, hvorimod man for den førstes vedkommende, den personlige indkomst, i realiteten får tre skatter beregnet på hver sit proportionale grundlag, hvilket er meget mere overskueligt og nemmere at have med at gøre end den progressive skala, vi har kendt.

Jeg skal indskyde her, at der i den forbindelse er taget hensyn til ægtefæller, og det synes jeg er rimeligt at nævne.

Vi skal også nævne, at de såkaldte ligningsmæssige fradrag, hvoraf nogle ophæves, nu fremover får ens værdi for alle, hvad enten de er positive eller negative. I den forbindelse vil jeg nu godt gøre en enkelt bemærkning om rentefradraget, som jeg vil beklage ikke længere kan foretages fuldt ud, men det er en del af det forlig, der er indgået. Jeg synes dog måske nok, at hr. Ståvad talte lidt vel rigeligt om den sene erkendelse og om, at det var os, der skulle have overtaget hans partis synspunkter. Det er det faktisk ikke.

Det, vi gerne har villet, og som vi også har nået i den forbindelse, er at gøre proportionalstrækket så langt som muligt, så at det i realiteten får den samme virkning med hensyn til rentefradraget som det, vi har kendt

hidintil. Det er væsentligt for os, og det synes jeg skal siges i den forbindelse.

Jeg synes i øvrigt, at den fordragelighedens ånd, det hele har været drøftet i, skal vi bevare. I udvalgsarbejdet skulle der, efter hvad formanden for udvalget, der er ordfører for sit parti i dag, sagde, vises disciplin. Ja men det skal vi også gøre, når vi drøfter det her. Der er ingen grund til i denne forbindelse at markere alt for meget om, hvad vi helst havde ønsket. Vi drøfter den reform, vi i fællesskab skal bære igennem.

Jeg vil sige, at der i forbindelse med den lovgivning, vi får her, navnlig på fradragsområdet, er lavet nogle overgangsordninger, der betyder, at ingen kommer fra asken og i ilden.

Der er en anden ting, jeg gerne vil fremhæve, og det er, at det er lykkedes at få udformet nogle regler om pensionsopsparing, ordninger af den art, som kommer til at gælde for alle, hvilket er meget væsentligt for os. Det er noget, der skal markeres som et princip, det er værd at nævne.

Det skal også nævnes i flugten efter den megen tale derom, at løbende ydelser, som man i alt for vidt omfang har kunnet trække fra, sætter man nu en pind i, således at der bliver en begrænsning heraf, noget, som vi finder er en rimelig ting.

En af de ting, der er meget væsentlig ved den reform, vi drøfter her i dag, er virksomhedsskatteordningen, som er noget nyt. Det er en frivillig ordning, det skal understreges. Man kan gå ind i den, og man kan gå ud af den. Det er fuldstændig frit, der er ingen tvang forbundet dermed. Man skal tænke sig godt om, både før man går ind, og før man går ud. Men nu vel, det er noget, der er ganske frit. Man skal lægge mærke til, at man herved kan opnå at blive sidestillet med et selskab, også i henseende til at bevare den fulde værdi fradragsmæssigt af erhvervsmæssige driftsudgifter, herunder renter. Det kan fradrages fuldt ud. Jeg understreger dette.

Den ordning indebærer en anden ting. Det er, at man får en mulighed for at udjævne sin indkomst via ordningen ved at lade overskud forblive indestående og dermed få en lavere – erkender jeg – skat, der kan blive højere, hvis man tager pengene ud igen. Men så længe de er parkeret i sparekassen, er det helt i orden, og det er en af denne virksomhedsskatteordnings virkelige goder.

[Hagen Hagensen]

Fonde, som hr. Hans Hækkerup sagde var en mærkesag for hans parti, skal jeg ikke gøre meget mere ud af her i dag. Mage til udførlig gennemgang ved en førstebehandling af, hvad der står i lovforslaget, har jeg ikke fået længe, selv fra hr. Hans Hækkerups parti. Jeg beklager i den forbindelse, at hr. Lenger er gået, for han kunne have klaret det hele ved at lytte til den ordførertale. Lad det være.

Når det siges, at det er en mærkesag for hr. Hans Hækkerups parti, så må man undre sig over, at det først i 1983 kom med et forslag om beskatning af fonde m.v., hvor det for øvrigt var lige ved at komme igennem. Men hvem strandede det på? Det var ikke på os. Det var på hans parti. Nu vel, lad det være. Vi kommer jo igennem med det nu.

Jeg synes faktisk, der er mange gode ting i den ordning, der bliver lavet her. Man skal ikke glemme, at fonde, der er foreninger, der har udøvet erhverv, hele tiden har skullet betale skat, men her går man det skridt videre, at man markerer, fordi vi får mere ensartet beskatning, at man ikke kan blive ved med at gemme hen og unddrage sig at betale skat.

Vi skal vel også nævne det, der er en væsentlig ting, børnefamilieydelsen, som erstatter de nuværende børnetilskud. Jeg skal lige i flugten huske at nævne, at der er noget, der hedder lovforslag nr. L 105, om ændring af børnetilskudsloven. Det er fremsat af socialministeren som et led i denne ordning. Jeg understreger, at der herved tilføres børnefamilierne en støtte ud over det, der hidtil har været kendt, og at det betyder en virkelig god ting for dem, der har børn, som vi også synes skal have støtte.

Der er en række tilkendegivelser om andre ting, der skal laves om. Jeg kan nævne, at man vil ændre afskrivningsregler, og at man vil ændre beskatningen for så vidt angår førstegangssalg af ejerboliger. Det er også en ting, som jeg synes det er værd at tage med. Jeg synes, det er en rimelig ting. Der skal være større kontrol med, at man opfylder, hvad skatten nu engang skal have. Endelig skal jeg lige nævne en ting, som vi ganske vist ikke får igennem lige nu, men fra 1990 ophæver vi dobbeltbeskatningen af aktieudbytte. Hvis jeg endelig skal tale om at sætte flag på noget, man gerne vil, så er dette en af de ting, vi særdeles gerne har villet.

Jeg anerkender det arbejde, der er gjort især af skatteministeren og hans stab, men også af de andre ministre og de øvrige forhandlere, der har medvirket til, at disse lovforslag er kommet frem. Men jeg tilføjer, at det er så omfattende et lovkompleks, at det under udvalgsbehandlingen næsten ikke kan undgås, og vel heller ikke skal undgås, at der kommer ændringer, tilføjelser og afpudsninger af både dette og hint.

Bestræbelserne må gå ud på at gøre skatte-reformen så klar og så forståelig som gørligt for alle, der skal bruge den, og det gælder faktisk enhver af os. Derfor skal det være således, at man kan læse sig frem til, hvad man nu har med at gøre. Derfor er det nødvendigt, at der bliver en indkøringsperiode, og det er vel egentlig derfor, vi har hast på nu, når ordningen skal træde i kraft fra 1987, en indkøringsperiode, der først og fremmest skal gå ud på at instruere alle dem, der skal instruere andre om, hvad det nu er, det hele går ud på. Derfor må vi bestræbe os på at være færdige så tidligt i 1986, at der levnes rimelig tid for dem alle til at sætte sig ind i det. De kan jo ikke forlade deres post og sige, at de vil ikke være med, fordi de ikke har haft tid nok til det. Sådan er det jo.

Det konservative folkeparti ønsker ikke at føre fordelingspolitik over skatterne, men vi vil gerne have lighed, således at man betaler skat af det, man tjener, men ikke skal betale skat af det, andre skal yde. Det er en af de ting, der er væsentlig for os, og det har vi aldeles ikke tabt af syne, ej heller at vi gerne, når vi engang når længere frem, ser den proportionale beskatning ført helt til tops, og dermed vil vi få løst sambeskatningsproblemet. Vi vil gerne have formueskatten væk. Det er ikke med i denne reform. Jeg nævner det bare, for det er noget, vi gerne vil. Vi vil også have skatteløftet ændret. Vi vil virke for, at det kan gøres, i hvert fald for så vidt angår det vandrette skatteløft.

Vi vil fortsat fremme opsparing og synes, der er gode ting i den ordning, vi nu har, der vil virke dertil. Og vi vil naturligvis være med til at modvirke skattetækning og i den forbindelse, hvis det skulle blive fornødent, være med til at ændre love, hvis det, som hr. Hans Hækkerup sagde, skulle vise sig, at vi ikke havde fået lukket alle huller, og det har vi nok ikke. Der er nogle, der tænker hurtigere, end vi kan følge med til at lave lovene.

[Hagen Hagensen]

Nu vel, jeg skal blot sige, at det er meget væsentligt, at der bliver lavere marginalskat for dem, der får en skat på mere end ca. 50 pct. på grund af deres indkomsts størrelse. Det er én af de ting, vi har givet løfte om, og det er lykkedes. Skatten af den sidst tjente krone bliver lavere. Det forhold, at langt de fleste kommer ind under en ordning, så de kun skal af med omkring det halve, giver håb om, at vi, når økonomien er kommet på plads, kan gå videre, således at vi fortsat, med hensyntagen til dem, der har meget små indkomster, kan få alle ind under den proportionale skat, så man ikke skal af med mere, end man selv får lov til at beholde. Det skal føjes til.

Vist får vi ikke alle, hvad vi gerne ville have haft, men vi får en skattereform, som vi har ønsket skulle komme, fordi mange af de forhold, vi har haft med at gøre, er blevet uoverskuelige. Det er vel egentlig karakteristisk, at det er under en borgerlig regering, det er lykkedes, fordi den har påtaget sig at gennemføre en indkomstskattereform til gavn for de mange.

Må jeg til allersidst sige i anledning af hr. Stavads bemærkninger om, hvornår hans parti igen skulle i regering osv., forholdet til betalingsbalancen, og hvad ved jeg, til den tid, at det minder mig om, at oppe på øen Mors var der engang en gammel buntmager. Han var på alderdomshjem og gik ud og besøgte dem, der også var der. Han sagde til skrædderen, der sad inde ved siden af: når du dør, skrædder, så er jeg den ældste her på øen. Skrædderen svarede: det kunne fejle for en buntmager! Det kan være, at det går på samme måde for hr. Stavad.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Nu er vi alle sammen enige om, at det er en principiel debat, vi har. Hr. Hagen Hagensen sagde bl.a., at skattereformen ville have set væsentlig anderledes ud, hvis det alene var socialdemokratiet, der havde udført den. Det var et nogenlunde ordret citat.

Jeg har hørt mange socialdemokrater prale af, at den aftale, man her har fundet frem til, er hr. Lykketofts værk. De, der er lidt mere moderate, siger, at hr. Lykketoft har været pænefører.

Her hører vi hr. Hagen Hagensen nævne nogle punkter, hvor det konservative folkeparti gerne havde set reformen formuleret anderledes. Men vi hørte ikke noget om, hvad hr. Hagen Hagensens parti, nemlig det konservative folkeparti, egentlig har haft af indflydelse på reformen, som den foreligger. Det synes jeg det kunne være meget, meget interessant i en diskussion som den her at få oplyst.

Vi husker alle sammen, at socialdemokratiet for år tilbage fremsatte forslag om en reform. Dengang var der ikke flertal for det, bl.a. gik det konservative folkeparti ret så kraftigt imod. Vel skal det da indrømmes, at der er nogle ændringer i forhold til dengang, men grundprincipperne er – det tror jeg ikke der er nogen der vil bestride – de samme.

Når man begynder at diskutere, som vi har oplevet det i det sidste par dage, en helt anden aftale, så synes jeg, det ville være meget interessant at få at vide, hvilke ting man kunne tænke sig anderledes, hvilke ting de enkelte partier egentlig har fået igennem. Jeg må sige, at det, hr. Hagen Hagensen her giver sin tilslutning til, synes jeg strider temmelig meget imod de synspunkter, det konservative folkeparti ellers har haft på skattelovgivning i øvrigt, i hvert fald dengang man sad i opposition.

(Kort bemærkning).

Hans Hækkerup (S):

Hr. Hagen Hagensen undrede sig over, at socialdemokratiet ikke noget tidligere var kommet med et forslag om fondsbeskatning.

Jeg vil godt erindre hr. Hagen Hagensen om, at det netop var hr. Lykketoft, der, før han kom i folketinget, tog det spørgsmål op og var medvirkende til, at der blev nedsat et fondsudvalg, der udarbejdede et udkast til et sådant lovforslag. Det var, efter at fondsudvalget var kommet med sin betænkning, socialdemokratiet tog et initiativ. Det har været et langt forløb. Vi havde også i folketinget lejlighed til at behandle den første del af en fondslovgivning, nemlig selve loven om fonde og visse foreninger. I den situation var socialdemokratiet jo i mindretal. Vi mente, at man ikke effektivt fik lukket nogle af de huller, der var i fondslovgivningen.

I dag står vi i den situation, at det nu er lykkedes. Dengang behandlede vi et forslag

[Hans Hækkerup]

om beskatning af fonde, og da lykkedes det ikke at nå til enighed med partierne.

Når vi i dag står i den situation, at der er skabt et bredt flertal om denne lovgivning, vil jeg da gerne sige tak til de konservative og de radikale og de øvrige regeringspartier, som er med. Jeg synes, at det er positivt, at vi i dag har kunnet skabe bred enighed om en fondsbeskatning, noget, der ikke lykkedes dengang.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg synes, det er meget nyttigt, at man under en førstebehandling – det er også det, der er et af formålene – får kridtet banen op, også i forhold til det, partierne har indgået forlig om, og det, partierne ikke har indgået forlig om. Derfor synes jeg, det er ganske udmærket, at hr. Hagen Hagensen f.eks. nævner formueskatten. Der er partierne frit stillet.

Vi kan nævne andre områder. Vi har nævnt enkelte elementer i relation til dødsbøbeskatning, i forbindelse med virksomhedsordning, successionsordning. Det giver ingen bindinger, vi har vores frihed hver især, men har løst konkrete problemer.

Derimod undrer det mig lidt, at hr. Hagen Hagensen nævnedes skattelofterne. I den aftale, der er indgået, er begge, både det skrå og det vandrette skatteloft, nævnt, og derfor går jeg ud fra, at vi er fuldstændig enige om, at det selvfølgelig er omfattet af aftalen.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Først til hr. Stavad. Min bemærkning om skatteloftet gik på den opremsning, jeg havde af, hvad vi gerne ville virke for, og at vi ikke havde glemt det, eller at det ikke var ude af syne, at det engang kunne komme. Det er med i reformen. Enig, ikke mere om det.

Fonde tror jeg vi skal drøfte videre en anden dag. Jeg skal kun bemærke, at det er en mærkesag. Der er nævnt noget om, at der er gået meget, meget lang tid; så kunne man godt være kommet med et beslutningsforslag, hvad ved jeg om det. Nu gennemfører vi en fondslovgivning og gør det på en sådan måde, at vi mener, at vi hermed har nået en hel del.

Må jeg sige til hr. Dohrmann, at jeg omtalte ikke, hvorledes det ville være, hvis socialdemokratiet havde lavet skattereformen alene. Jeg nævnte, hvordan den ville have set ud, hvis det var mit parti, der alene havde skrevet den. Sådan er det bare.

Så spørger hr. Dohrmann, om han kan få at vide, hvilken indflydelse der har været fra vor side. Jeg kan ikke forstå, at han ikke spørger hver enkelt af dem, der har taget del i drøftelserne. Jeg kan henvise til, hvad jeg sagde heroppefra. Deraf vil hr. Dohrmann kunne forstå, hvilke ting der er os nærmere end andre, og hvorledes det er lykkedes alligevel at få bøjet viljerne mod hinanden, således at der er kommet en reform ud af det.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det var hr. Stavads bemærkning om, at både det skrå og det vandrette skatteloft er blevet bekræftet i aftalerne. Ja, det er det, men på hvilket grundlag det skatteloft skal virke, når det gælder formuebeskatningen, er der, som hr. Stavad sagde, ikke blevet truffet aftale om. Der kan partierne agere helt frit.

Jeg skal her nok nøjes med at sige, at jeg ville ønske, at man havde taget dette med i forhandlingerne om skatteændringen. Det havde været det rigtige tidspunkt at gøre det på. Formueskatten burde være inddraget. Vi har fra radikal side ikke sørget for det i tide, og det kan man naturligvis bebrejde os, men det er en fejl ved hele udspillet.

Fogh Rasmussen (V):

Aftalen om en skattereform opfylder ikke på alle punkter venstres ønsker, det er der ingen grund til at skjule. Sådan må det være i et forlig, hvor seks partier skal enes om skattelovgivningen. Men det er også vigtigt at understrege, at skattereformen indeholder en række elementer, som klart opfylder venstres ønsker.

Venstre ønsker, at det skal kunne betale sig at arbejde. Derfor har vi ønsket at sænke skatten af den sidst tjente krone. Det er nu opfyldt med skattereformen. Reformen indebærer, at skatten af den sidst tjente krone sænkes med mellem 5 og 11 pct. For at nå det har det været nødvendigt at sanere en række fradrag ved at begrænse dem, ved at omlægge dem, ved at afskaffe dem og på den

[Fogh Rasmussen]

måde finde penge til at sænke skatteprocenterne.

Væsentligst i denne fradragsanering er naturligvis omlægningen af rentefradraget, som betyder to ting. For det første som noget meget væsentligt, at det nu er slået fast med syvtommersøm, at et meget bredt flertal i folketinget står bag ved en bevarelse af rentefradragsretten. For det andet, at rentefradragsretten fremover får ens værdi for alle.

Det har lidt sammenhæng med en anden ting, som er væsentlig for os i venstre, nemlig at det skal kunne betale sig at spare op. Derfor har vi ønsket en lavere beskatning af opsparing. Det er nu opfyldt med skattereformen. Reformen indebærer, at renteindtægter og andre former for kapitalafkast beskattes med laveste skattesats. Ønsket om at fremme den private opsparing er desuden understreget ved, at indskud til pension og forsikring fortsat kan fradrages i indkomsten som det eneste fradrag i virkeligheden. Desuden får selvstændige erhvervsdrivende fremover adgang til at spare op i kapitalpension. Der er altså med skattereformen på en række punkter taget skridt til at fremme den private opsparing.

Venstre har også i mange år ønsket, at der skal være skattemæssig ligestilling mellem selskaber og personligt ejede virksomheder. Det er nu opfyldt med skattereformen. Reformen indebærer, at selvstændige erhvervsdrivende kan vælge en særlig virksomhedsbeskatning. Denne virksomhedsbeskatning betyder, at selvstændige erhvervsdrivende kan spare op i deres virksomhed mod at betale en foreløbig virksomhedsskat på 50 pct., altså samme sats, som selskaber skal betale.

Med den aftale har venstre desuden fået opfyldt et meget gammelt ønske om, at selvstændige erhvervsdrivende får mulighed for konjunkturudligning af skatten. Den nye virksomhedsbeskatning betyder nemlig, at selvstændige med stærkt svingende indkomster får mulighed for at henlægge penge i virksomheden i de år, hvor der er et stort overskud, så der er penge at tære på i de år, hvor der er ringe indtjening som følge af misvækst i landbruget eller dårlige konjunkturer i byggeerhvervet, eller hvad der nu kan være tale om. Skatteydere som selvstændige erhvervsdrivende med stærkt svingende indkomster vil have en stor fordel af denne mulighed for konjunkturudligning af skatten.

Denne virksomhedsordning kan valgfrit benyttes af alle selvstændige erhvervsdrivende, men der er i det lovforslag, som er til behandling i dag, en undtagelse, nemlig den, at virksomhedsordningen ikke kan anvendes på indkomst ved selvstændig skibsvirksomhed, når denne virksomhed er den skattepligtige bierhverv.

Jeg vil godt om den undtagelse sige, at den indebærer i praksis, at der fremover skal sondres i skattelovgivningen mellem hovednæring og bierhverv, når det gælder investeringer i skibsvirksomhed. Efter venstres opfattelse kan man i meget høj grad diskutere visdommen i at indføre en sådan sondring. Vi har forståelse for, at det af politiske grunde har været nødvendigt at foreslå en sådan sondring, og det er stadig væk sådan selv med denne sondring, at investeringer i skibsanparter i hvert fald ikke stilles ringere end investeringer i så mange andre former for selvstændig erhvervsvirksomhed. Men man kan godt diskutere, om alene dette, at man skal sondre mellem hovednæring og bierhverv for det ene område, som hedder skibsvirksomhed, ikke fører til, at der i kredse af befolkningen dannes et billede af, at det at investere sine penge i skibsvirksomhed skulle være noget særlig odiøst.

I praksis kan der blive nogle problemer med denne sondring mellem hovednæring og bierhverv, når det gælder investeringer i skibe, og det er derfor et spørgsmål, vi gerne vil have lejlighed til at kigge nærmere på i skatteudvalget.

Jeg skal i øvrigt oplyse, da ordføreren for centrum-demokraterne ikke kan være til stede i dag, at jeg er gjort bekendt med, at centrum-demokraterne har præcis det samme synspunkt, nemlig at det er et spørgsmål, der skal kigges lidt nøjere på i udvalget.

Når jeg har gjort en del ud af dette punkt, er det ikke mindst, fordi et fremtrædende medlem af et af forligspartiernes folketingsgrupper, nemlig hr. Risgaard Knudsen, her i folketingsalen har rettet en skarp kritik mod dette punkt i skattereformen. Det er naturligvis ikke holdbart for os andre som forligspartier, at vi skal lytte til en så skarp kritik, uden at vi på en eller anden måde får mulighed for at underkaste den kritik en nøjere granskning i folketingets skatte- og afgiftsudvalg. Så det er ikke mindst på foranledning af det socialdemokratiske folketingsmedlem

[Fogh Rasmussen]

hr. Risgaard Knudsen, vi meget gerne vil tage den undersøgelse op i folketingets skatte- og afgiftsudvalg.

Venstre ønsker også, at børnefamilierne skal have bedre vilkår, og det er opfyldt med skattereformen. Reformen indebærer, at familier med børn får en særlig familieydelse på 5.000 kr. pr. barn pr. år, når børnene er under 18 år. Det er vi tilfredse med.

Venstre har ønsket en mere retfærdig beskatning af ægtefæller. Vi har bl.a. ønsket, at to husstande med samme skattepligtige husstandsindkomst skal betale det samme i skat, uanset hvordan indkomsten er fordelt mellem ægtefællerne. Sådan er det ikke i dag. De gældende regler straffer de familier, hvor kun den ene ægtefælle tjener en indkomst. Skattereformen løser ikke fuldt ud dette problem, men den er et skridt i den rigtige retning.

Med skattereformen bliver der mindre diskrimination af de familier, hvor kun den ene ægtefælle tjener en indkomst. Det skyldes for det første, at proportionalsskattestrækket bliver længere. Det skyldes for det andet, at personfradraget bliver højere og kan overføres til den anden ægtefælle, hvis den ene ægtefælle ikke kan udnytte det. Og navnlig for det tredje, at der bliver adgang til at overføre et uudnyttet fradrag til ægtefællen, når det gælder den særlige 6 pct. indkomstskat.

Der er ingen grund til at lægge skjul på, at vi gerne ville have opnået mere vedrørende ægtefællebeskatningen, men det var ikke muligt for os at nå længere, og vi er tilfredse med, at vi nu er nået et skridt i den rigtige retning.

I forhold til den forligstekst, som blev offentliggjort for nogle måneder siden, er der faktisk kun én væsentlig ændring i det kompleks af lovforslag, vi diskuterer i dag, og det er endda en ændring, som ikke indebærer nogen forandring i realiteterne, men som gør skattereformen noget enklere at håndtere.

Det er dette, at forligspartierne er blevet enige om at gå væk fra den umulige ordning med at aftrappe personfradraget. Vi er tilbage ved et system, hvor personfradraget har ens værdi for alle. Til gengæld bliver den personlige indkomstskat fremover beregnet ved et system af tre proportionalsskatter, der ligger ved siden af hinanden, altså proportionalsskatter, hvor skatteprocenten er den samme uanset indkomstens størrelse. Først en 50

pct.s proportionalsskat af almindelig skattepligtig indkomst og ved siden af det en 12 pct.s proportionalsskat af personlige indkomster, hvor der er et bundfradrag på 200.000 kr., og endelig en 6 pct.s proportionalsskat, igen af personlig indkomst, men nu med tillæg af eventuelt positiv nettokapitalindkomst, og her er der så et bundfradrag på 130.000 kr.

Vi har altså nu et system af tre proportionalsskatter liggende ved siden af hinanden, som giver samme fordelingsmæssige resultat som det system, der oprindeligt var aftalt, men som giver en langt, langt enklere beregning af den personlige indkomstskat.

Jeg fristes næsten til at sige, at vi i venstre i mange år har kæmpet for, at vi skulle have en indkomstbeskatning byggende på proportionalsskat. Nu har vi fået ikke blot én, men hele tre proportionalsskatter. Det er næsten for meget, men det er i hvert fald enklere end det, der var lagt op til.

Lad mig slutte med at sige, at som sagt opfylder skattereformen ikke alle venstres ønsker, men på en række punkter har vi fået opfyldt vore ønsker. Det er vi tilfredse med, og derfor kan vi tilsige en positiv udvalgsbehandling af de lovforslag, som ligger til behandling her i dag.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Der var en enkelt ting i hr. Fogh Rasmussens tale, der undrede mig en lille smule. Det var den meget indgående behandling, hr. Fogh Rasmussen gav spørgsmålet om skibsanpartsejeres behandling i virksomhedsskatteordningen.

Det er et emne, vi i de seneste måneder har debatteret tilbundsgående, og jeg mener, at vi i fællesskab har fundet en afklaring på dette spørgsmål. Jeg mener selvfølgelig også, at vi foran os har et udvalgsarbejde, hvor vi må sige, at alle spørgsmål naturligvis kan tages op, og hvis der er enighed, kan vi også lave ændringer.

Men jeg føler mig overbevist om, at hr. Fogh Rasmussen er enig i, at der ikke kan ligge ting, vi på det punkt ikke har været opmærksom på. Jeg tror, det er et af de detailområder, enkeltområder i den store lovgivningspakke, som har været allergrundigst behandlet af medlemmerne af skatte- og af-

[Stavad]

giftsudvalget, også dem, der ikke har været med i forligsforhandlingerne.

Fogh Rasmussen (V):

Over for hr. Stavad kan jeg selvfølgelig kun bekræfte, at spørgsmålet om den skattemæssige behandling af investeringer i skibe har været underkastet en meget grundlæggende drøftelse. Der er også nået en aftale om det punkt. Det kan jeg også bekræfte.

Jeg vil gerne sige til hr. Stavad, at jeg selvfølgelig ikke ville have drømt om at tage det spørgsmål op under denne behandling, hvis ikke et fremtrædende medlem af den socialdemokratiske folketingsgruppe, hr. Risgaard Knudsen, havde rejst det under en debat for nylig her i tinget. Hr. Risgaard Knudsen har rejst sagen på en måde, som måtte give mig indtryk af, at det kunne skabe problemer i den socialdemokratiske folketingsgruppe med den aftale, som her er truffet. Det kunne give os det indtryk, at hr. Stavad kunne få problemer i sin folketingsgruppe, hvis den aftale skulle gennemføres, som den var aftalt.

Da det ligger mig meget på sinde, at hr. Stavad ikke kommer i vanskeligheder i sin folketingsgruppe, har jeg stillet mig imødekommende over for at tage spørgsmålet op til yderligere behandling i folketingets udvalg, sådan at hr. Risgaard Knudsens og eventuelt andre socialdemokratiske folketingsmedlemmers tvivl kan blive afklaret gennem en saglig udvalgsbehandling.

Det var faktisk ment som en imødekommeelse over for hr. Stavad og et forsøg på at undgå, at hr. Stavad skulle komme i problemer i sin folketingsgruppe.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg kan fuldt ud bekræfte hr. Stavads påstand om, at dette spørgsmål har været grundigt behandlet under forhandlingerne. Jeg kan oven i købet føje til: særdeles grundigt behandlet.

I denne særdeles grundige behandling ligger ingen garanti for, at vi er nået til den rigtige beslutning. Jeg har tidligere peget på, at man selvfølgelig godt kan sige, at det er forskelsbehandling, at skibsanparter ikke kommer ind under virksomhedsbeskatningen,

og det kan man jo så være ked af. For mig er det en anden side.

Vi ved, som vi kunne læse i Børsen i går, at DIFKO-selskaberne nu i stort omfang giver overskud. Alle de, der har købt DIFKO-anparter, har haft den store fordel af de store afskrivninger, og nu, hvor overskuddet kommer, skulle de også have betalt skatten på toppen. Men ved den løsning, man fra forskellige sider accepterede – der var nogle, der ønskede, at den skulle være sådan – har man gennemført, at nu skal dette overskud ikke beskattes på toppen af indtægten, men med den mindste skatteprocent, og det er for mig en forskelsbehandling, som set fra andre samfundsborgeres side ikke kan være rimelig.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Må jeg allerførst takke hr. Fogh Rasmussen for omsorgen.

Må jeg for det andet sige, at efter det, vi læser i pressen i øjeblikket, er der en del, der tyder på, at den ordning, vi har lavet, opfattes positivt af dem, der skal bruge det i praksis.

Må jeg for det tredje anbefale de forskellige ordførere at læse de taler, de holdt her i salen for ca. et år siden, da vi havde et andet lovforslag til behandling.

Må jeg endelig sige til hr. Fogh Rasmussen, at jeg tror, det vil fremme debatten, og jeg tror, det vil fremme det videre arbejde i skattereforhandlingerne, såfremt hr. Fogh Rasmussen i stedet for at lytte til forskellige menige medlemmers udtalelser forskellige steder holdt sig til det, som ordføreren, der har fået sine taler godkendt i gruppen, har sagt fra folketingets talerstol. Vi vil på samme måde holde os til det, venstres ordfører siger her, i stedet for at lytte til forskellige menige venstremedlemmers udtalelser rundt omkring. Ellers tror jeg, det hele ender i noget, der bliver temmelig ustyrligt.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Nu er det jo sådan, at alle folketingets medlemmer har lige værdighed og ret til at udtale sig. Det, jeg har hæftet mig ved, er, at hr. Risgaard Knudsen under en folketingsbe-

[Fogh Rasmussen]

handling direkte har taget forbehold over for dette ene punkt i skattereformen. Da det som sagt ligger mig meget på sinde, at der er fuld enighed og fodslag i folketingsgrupperne om gennemførelsen af skattereformen, har vi altså villet vise denne imødekommenhed.

Jeg må sige, at jeg har opfattet hr. Stavads betragtninger på den måde, at hr. Stavad er enig i, at naturligvis må det her punkt underkastes en nøjere drøftelse i udvalget.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Fogh Rasmussen i, at alle medlemmer af det høje ting er lige, men jeg mener, at hr. Fogh Rasmussen gør meget klog i at tage bestik af, om man repræsenterer sig selv, når man udtaler sig, eller man udtaler sig på sin gruppes vegne.

Jeg vil gerne sige til hr. Fogh Rasmussen, at min opfattelse er, at hvis der er ét punkt, vi ikke behøver at bruge tid på under udvalgsarbejdet, så er det netop dette punkt, for det har været meget grundigt arbejdet igennem, det har været behandlet, det har været vendt og drejet og set fra alle vinkler. Så jeg vil anbefale hr. Fogh Rasmussen, at vi koncentrerer indsatsen om andre områder, som ikke har været slet så grundigt belyst som netop dette område.

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal kommentere forslagene nr. L 106, L 110, L 111 og L 112, medens vores anden ordfører, hr. Thoft, vil kommentere de forslag, der omhandler virksomheder, fonde og foreninger. Først vil jeg knytte nogle generelle bemærkninger til den samlede pakke.

Ved vurderingen af udkast til en skattereform er der mange enkeltheder at tage stilling til, men der er fire hovedspørgsmål, der trænger sig på: hvad er de fordelingsmæssige virkninger? Begrænses eller udvides mulighederne for skatteunddragelse? Hvad er de nationaløkonomiske virkninger? Hvad er de administrative konsekvenser? Hr. Thoft vil beskæftige sig med mulighederne for skatteunddragelse, medens jeg vil kommentere de øvrige spørgsmål.

Jeg vil starte med det fordelingsmæssige. Det burde være det vigtigste mål for en skat-

tereform at sikre en bedre fordeling af skattebyrden. Jeg er sikker på, at det er befolkningens forventning, at der i forbindelse med en skattereform skal ske en forbedring af byrdefordelingen i et eller andet omfang.

Når vi ser på det foreliggende udkast til en skattereform, er der da også visse elementer, der trækker i den rigtige retning: visse fradrag begrænses, andre fradragsværdi begrænses. Men samtidig sker der en forhøjelse af laveste skatteprocent og en sænkning af de højere skatteprocenter.

Hvordan den samlede virkning af de forskellige elementer vil blive, er ikke særlig gennemskueligt. Derfor stillede jeg den 20. juni, dagen efter skatteforligets indgåelse, ministeren et spørgsmål om fordelingsvirkningen af skattereformen. Jeg gik ud fra, at det ville være let at besvare, for det spørgsmål måtte da i høj grad have optaget forhandlerne. Jeg tog fejl. Ministeren rådede ikke over disse oplysninger, og svaret er faktisk endnu ikke fremkommet. Jeg forstår på ministeren, at det vil komme i løbet af et par dage. Det havde været rimeligt, om det i det mindste havde foreligget til denne debat.

I mellemtiden har jeg fået finansredegørelsen, der indeholder nogle oplysninger om de fordelingsmæssige virkninger af reformen. Her oplyses i tabel 1 i et appendiks medianen for skattelettelse for ejerfamilier. Det viser sig, at for familier med indkomster under 150.000 kr. er skattelettelsen 600 kr. om året. For familier med indkomster mellem 150.000 kr. og 200.000 kr. er skattelettelsen 1.400 kr. om året, og for familier med indkomster over 250.000 kr. er skattelettelsen 3.500 kr. Altså jo højere indtægt, jo større skattelettelse.

For lejerfamiliers vedkommende følger det af tabel 2, at lettelsen er på 500 kr. om året for lavindkomstfamilier, 2.700 kr. om året for mellemindkomstfamilier og 5.700 kr. for højindkomstfamilier. Med andre ord: skattelettelsen stiger voldsomt med stigende indkomst.

Disse tal skal sammenholdes med de undersøgelser fra Danmarks Statistik, der viser, at vi efterhånden har fået en fordeling af skattebyrden, så alle indkomstgrupper nu betaler næsten samme procent af bruttoindkomsten i skat. Det skal også sammenholdes med den undersøgelse fra socialforskningsinstituttet, der viser, at alene fra 1976 til 1981

[Rahbæk Møller]

var forværringen af det samlede skatteafgiftssystem så stor, at der på den konto blev overført 9 mia kr. fra den dårligst stillede halvdel af befolkningen til den bedst stillede halvdel.

Det var denne udvikling, skattereformen skulle vende. Den skulle faktisk helst rette op på de uretfærdigheder, som er sket i tidens løb. I stedet vil det foreliggende udkast forstærke udviklingen og yderligere flytte byrder fra de bedrestillede til de dårligere stillede.

Nu er fordeling mange ting. Jeg vil ikke benægte, at set fra andre synsvinkler er der fordelingspolitisk gode ting i reformudkastet. For skatteydere på samme indkomstniveau sker der en forskydning til fordel for børnefamilieerne, og der sker en forskydning fra ærlige skatteydere til dem, der har brugt og måske misbrugt systemet. Begge disse ting er gode konsekvenser. Men når vi ser på spørgsmålet om byrdefordelingen mellem rige og fattige, går det den direkte forkerte vej.

Nu ved vi jo, at der ved forhandlingsbordet har siddet politikere, der normalt fremstår som mennesker, der følger en social linje. Det, jeg simpelt hen ikke forstår, er: hvorfor blev disse spørgsmål ikke stillet under forhandlingerne? Hvorfor fremkommer disse oplysninger først nu? Og hvorfor er visse oplysninger endnu ikke fremkommet. Det er dog et halvt år siden, skatteforliget blev indgået.

Når jeg ser på den nationaløkonomiske virkning af reformudkastet, er det slående, at som før nævnt loves alle indkomstgrupper skattelettelse. Det økonomiske råd har da også i sin seneste vismandsrapport påvist, at skattereformen vil udvide forbruget med 2,5 mia kr. Det er paradoksalt på baggrund af, at regeringen lige har fået vedtaget en finanspolitisk stramning, og at stort set alle økonomisk sagkyndige samt det radikale venstre og kristeligt folkeparti påpeger, at en ny finanspolitisk stramning kan ventes inden sommerferien. Når regeringen med støttepartier foreslår en finanspolitisk lettelse på 2,5 mia kr. i 1987, er der ingen grund til at tro, at denne lettelse vil komme. Skulle skattereformen blive gennemført, vil disse penge naturligvis blive opslugt af afgiftspakker.

Det betyder, for at vende tilbage til det fordelingspolitiske, at de 500-600 kr. om

året, lavindkomstfamilier i gennemsnit kan forvente ifølge reformudkastet, vil blive forhandlet til et minus, og de lavtlønnede, der i forvejen kan se frem til et tab, f.eks. skifteholdsarbejdere, vil få et endnu større tab.

Selv om reformudkastet altså indebærer en forbrugsudvidelse, hævder ministeren, at det statsfinansielt giver overskud. Det skyldes, at forligspartierne har lavet det fupnummer at indregne forhøjelsen af selskabsskatten i reformen, på trods af at den er gennemført for længst og af en helt anden kreds af partier end partierne bag udkastet til en skattereform.

Sluttelig vil jeg knytte et par bemærkninger til de administrative konsekvenser af reformudkastet. På længere sigt vil det næppe have nogen betydning overhovedet, men i indkøringsfasen, hvor hele administrationen og befolkningen skal sættes ind i et nyt system og en ny administrativ praksis skal indarbejdes i et hav af tvivlsspørgsmål, er der tale om en endda meget stor opgave. Ministeren har da også oplyst, at det vil koste 55 mill. kr. i 1986 og 90 mill. kr. i 1987 i den statslige del af skattesystemet at køre reformen igennem. Endvidere har ministeren oplyst, at han i 1986 kun har fået 25 mill. kr. til opgaven.

Nu ligger den største del af arbejdet jo i den kommunale sektor, men her har skatte- og afgiftsudvalget for flere måneder siden bedt ministeren om at skaffe en oversigt over antallet af nyansættelser. Denne oversigt har udvalget ikke fået, og den eneste konkrete oplysning, vi har, er, at i Københavns kommune nedsættes antallet af ansatte med 78 personer fra 1985 til 1986. På den baggrund må der i hvert fald i en overgangsperiode forventes administrativt kaos, og de 800 mill. kr., forligspartierne vil skaffe ved forbedret ligning, må betegnes som det rene blålys. Tværtimod vil ligningen forringes i overgangsfasen.

Jeg ville gerne knytte nogle bemærkninger til en række enkeltheder i det fremsatte forslag, men tiden tillader det ikke, så jeg vil lade disse spørgsmål hvile til udvalgsbehandlingen.

Jeg vil gerne spørge ministeren: hvad er der blevet af de resterende dele af skatteforliget? Jeg tænker især på beskatning af første-gangssalg af ejerlejligheder og på indgrebene mod international skattetækning. Begge dis-

[Rahbæk Møller]

se dele er interessante for SF, fordi der er tale om SF-forslag, der pludselig dukkede op i forligsteksten.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg bliver nødt til at komme med en enkelt kort bemærkning, for at det ikke skal lykkes hr. Rahbæk Møller at give et fortegnede billede af den skattereform, vi her har til førstebehandling.

Jeg vil godt gøre hr. Rahbæk Møller opmærksom på, at hvis man bruger de tal på den måde, hr. Rahbæk Møller gør det, så må det være rimeligt, at man oplyser, hvilke forudsætninger disse tal er lavet på.

Bla. er de fem forslag, som er en del af skattereformen, som hr. Rahbæk Møller har stemt for her i salen i dag, ikke indgået i grundlaget. Det drejer sig om fradraget for repræsentation. Det drejer sig om kursgevinstbeskatningen. Det drejer sig også om aktieselskabsbeskatningen, fonds- og foreningsbeskatningen, altså stort set det, der skal give indtægterne i den her reform. De virkninger, de indtægtsnedgange har for aktieselskaber, som jo så må udlodde mindre til nogle personer, indgår ikke i de her beregninger.

Hvis hr. Rahbæk Møller skulle gætte på, hvilke personer der har de store aktieformuer, hvem der har mulighed for at hente midler via fonde, hvem der har hentet kursgevinster hjem osv., så tror jeg, hr. Rahbæk Møller ville være enig med mig i, at det er de personer, som hr. Rahbæk Møller har antydnet ville få de største lettelser ved reformen.

Hvis disse ting indgår, så bliver det et andet billede. Det var derfor, jeg i min ordførertale stærkt fremhævede, at vi står her med en helhed, og det er vigtigt, at man vurderer det som en helhed, at man ikke misbruger de oplysninger, som man får, demagogisk.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Der er det sære ved den helhed, som hr. Stavad påpeger, at bla. selskabsskatten har socialdemokratiet ikke stemt for forhøjelsen af, så jeg har lidt svært ved at se, hvordan den kan indgå i helheden.

Det er rigtigt, når hr. Stavad siger, at der er visse love, der ikke er indarbejdet i de tal, men spørgsmålet er, hvor meget de vil ændre billedet. Jeg vil da gå ud fra, at når budgetdepartementet tillader sig at offentliggøre de tal – nu skal man ikke misbruge det, jeg har bare citeret dem – så betyder det, at budgetdepartementet finder, at de med de forbehold, de tager, giver et rimeligt billede af fordelingsvirkningen af skattereformen. Derfor har jeg brugt dem.

Men jeg vil meget gerne have bedre tal. Jeg stillede dagen efter forligets indgåelse skatteministeren et meget præcist spørgsmål. På et halvt år er det ikke lykkedes at få svar. Disse er de første oplysninger overhovedet, der foreligger, om fordelingsvirkningen af skattereformen. Så jeg er nødt til at bruge disse tal. Jeg vil meget gerne have bedre, hvis hr. Stavad kan hjælpe med at skaffe dem.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg synes, vi under udvalgsarbejdet skal hjælpe hinanden med at få bedre tal frem. Det tror jeg ville være en nyttig ting for alle parter i debatten.

Jeg vil godt sige til hr. Rahbæk Møller, at jeg tror næppe, der var blevet gennemført nogen forhøjelse af aktieselskabsskatten, hvis ikke vi stod over for en skattereform. Og hr. Rahbæk Møller ved godt, hvorfor afstemningen foregik, som den gjorde i foråret.

Thoft (SF):

Jeg skal fortsætte, hvor hr. Rahbæk Møller sluttede, men jeg kan alligevel ikke lade være med at kaste en enkelt bemærkning efter hr. Stavad.

Det er en kendsgerning, at socialdemokratiet ikke kunne støtte forhøjelsen af aktieselskabsskatten, og derfor er det tvivlsomt, om man kan gå tilbage i historien og finde tal fra forskellige skattelove, der har givet indtægter, og regne dem sammen. På den måde kunne man få et hvilket som helst tal frem.

Jeg vil godt citere skatteministeren, som i forbindelse med debatten om skattereformen har sagt gentagne gange, at det er afgørende for genskabelse af befolkningens tillid til skattesystemet, at vi får fjernet det indtryk, at fradrag er noget, man kan købe sig til, som man kan købe sig til alt muligt andet i et su-

[Thoft]

permarked. Har jeg ikke citeret skatteministeren nogenlunde korrekt? – Skatteministeren nikker. Det mener jeg faktisk, med al respekt for ministeren, er lykkedes. Indtrykket af, at man kan købe sig til fiduserne, er fjernet.

Man kan forsat købe sig til fiduserne, men nu er indtrykket fjernet, for når man flytter beskatning af formueindtægter fra en marginalskat på 82 pct., som den har været under den borgerlige regering, hvor vi jo også havde bunden opsparring oven i den øvrige skat, ned til en beskatning på 50 pct., så fjerner man naturligvis en del af incitamentet til at lave hummelejstreger. Jeg har svært ved at se det specielt sociale i, at arbejdsindkomster beskattes væsentlig hårdere end kapitalindkomster.

Det er altså virkningen af skattereformen. Det er altså ikke sådan, at velhaverne kommer til at betale mere i skat. Det er ikke sådan, at systemet er blevet meget mere retfærdigt. Det er blevet sådan, at vi slipper for de annoncer, som kan rokke ved befolkningens tillid, og som kan få selv statsministeren til at sige, at systemet er pilråddent. Systemet vil efter min bedste opfattelse også være pilråddent efter skattereformen, netop fordi formueindkomster beskattes lavere end arbejdsindkomster.

Vi ved godt, at de borgerlige partiers, at både hr. Bernhard Baunsgaards og skatteministerens hjerner har banket for de små millionærer, det er ikke noget nyt. Men jeg har svært ved at forstå, hvorfor også socialdemokraties hjerte er komme til at banke for de små millionærer. Det er ikke ukendt, at de borgerlige altid har ønsket, at kapitalindkomster, at formueindkomster skulle beskattes lavere end det, man slider og slæber sig til. Men det er da noget nyt, at socialdemokratiet støtter de tanker.

Hvis man tjener almindelige penge ved almindelig arbejdsindkomst i den øverste ende af skatteskalaen, så beskattes man med ca. 68 pct. efter forslaget. Men sakser man en kupon og går ned i sin bank og hæver den, så skal man kun betale 50 pct. i skat, og jeg har altså svært ved at se, hvori det specielt sociale ligger.

Med denne indgangsbøn skal jeg straks gå videre til at behandle nogle af de konkrete problemer, f.eks. ved indkomstbeskatning af

erhvervsdrivende, det lovforslag, der hedder nr. L 107.

Lovforslaget ligestiller personligt ejede virksomheder med virksomheder, der er drevet som anpartsselskaber eller aktieselskaber, og det synes jeg egentlig er meget retfærdigt. De kloge har for længst sikret sig en lavere beskatning ved at overgå til selskabsformen. Nu ligestiller man idealisterne eller tåberne, hvad man nu skal kalde dem, som ikke har udnyttet systemet, med dem, som har udnyttet systemet, og den lighed går SF også ind for.

Men lovforslaget vil, så vidt jeg kan se, under udvalgsbehandlingen vise sig at indeholde mange huller. Hvordan vil man f.eks. bære sig ad med at skelne mellem personer og den virksomhed, som er drevet personligt? Det er et problem, som nok vil vise sig at være stort, og som hr. Rahbæk Møller sagde i sin ordførertale, er det ét problem blandt de mange, der er i skattereformen, som garanteret vil volde store administrative kvaler. Dermed er ikke sagt, at det ikke skal være muligt at løse dem rimeligt under udvalgsarbejdet, og det vil vi også forsøge at gøre så konstruktivt, vi kan.

Vores krav til skattereformen må altså også være, at ligningsmyndighederne afgørende styrkes mandskabsmæssigt. Hvis det ikke skal ende i det totale kaos, må vi altså have tilført kvalificeret arbejdskraft til de lokale ligningsmyndigheder; ellers er jeg bange for, at skattereformen kører i koks, og det skal være folk, som ikke spilder tiden med ikke at anerkende 68 kr. i cykelgodtgørelse til en hjemmehjælper, men som er i stand til at kaste sig over lidt større problemer. Det er jo sådan, at vi har en række hjemlige skattely her, og også dem bør vi have fjernet. Det er uacceptabelt, at det skal være almindelig kendt i branchen at sige: hvorfor søren skulle man flytte til Liechtenstein eller til Guernsey, når man kan nøjes med at flytte til Hørsholm? Sådan er virkeligheden, og så må vi sørge for, at der disse lokale steder bliver tilført så megen kvalificeret bistand, at der ikke findes hjemlige kanaløer, f.eks. Hørsholm.

Vi vil altså se meget nøje på virksomhedsskatteloven i udvalgsarbejdet i håb om at få stoppet nogle af de huller, som jeg tror der er.

[Thoft]

En af de ting, som vi især er utilfredse med, er elevatoreffekten. Det er den effekt, at man kan træde ind og ud af ordningen, ligesom det passer én. Man stiger ind i en elevator og trykker på knappen, og så går man ud af virksomhedsordningen, og den næste dag stiger man ind i elevatoren og kører op til den næste etage, ind igen i virksomhedsordningen. Det er det ene problem, der ligger i den.

Det andet problem, der ligger i virksomhedsskatteloven, er, at også de, der har involveret sig i leasingelskaber, kan indgå i virksomhedsordningen. De har allerede fået stor skatteudskydelse, og ved at indgå i virksomhedsordningen kan jeg ikke se andet, end at der vil ske det, når nu de penge, folk i slutningen af 1970'erne og i begyndelsen af 1980'erne fik i store skattefradrag, kommer hjem til beskatning, vil man give mulighed for yderligere at udskyde.

Dernæst ligger der det problem – og det synes jeg er amoralsk ud over alle grænser – at de mennesker, som gennem leasing, gennem kommanditselskaber, gennem skibsleasing har fået barberet deres marginalskatteprocenter fra 82 og fra 74 og nedad, når nu pengene skal beskattes, kun kommer til at betale 50 pct. i skat af den indtægt, som kommer hjem via skibsleasing. Jeg synes, det er moralsk forargeligt, at en af virkningerne af denne lovgivning altså er, at man rækker skatteålene en støttende hånd. De har såmænd via skattesystemet fået støtte nok, men nu kommer man altså også her i sidste ende, hvor det var meningen, at disse penge, som de i sin tid har trukket fra og udskudt skat med, skulle komme til beskatning, og rækker dem en hjælpende hånd. Jeg har svært ved at se, at de partier, som plejer at kalde sig sociale, kan bryste sig specielt meget af det.

Så er der lovforslaget om fondsbeskatning, som jeg også skal give et enkelt ord med på vejen, fordi vi er glade for, at fondene nu endelig skal være med til at bidrage til fællesskabet. Jeg er ikke uenig, når hr. Stavad har sagt, at dette uden sammenligning er det største hul i dansk skattelovgivning. Det er også helt i orden, at vi får lukket hullet, men jeg er ked af, at de radikale har sikret, at også fagbevægelsens opsparede midler rammes hårdt. Nu ved vi jo godt, at de radikale altid har haft et særligt horn i siden på fagbevægelsen og altid har ønsket den afskaffet og

erstattet af tvungen voldgift, men det kan undre mig, at socialdemokratiet uden sværdslag har givet sig på dette punkt. Det må de selvfølgelig selv om; jeg tænker bare på, at hvis det var SF, der havde jokket på fagbevægelsen, som socialdemokratiet kommer til at gøre det med denne fondsbeskatning, så havde man nu hørt om det. Af en eller anden underlig grund har fagbevægelsen ikke protesteret. Det undrer mig, men det er selvfølgelig deres problem.

Så vidt jeg kan se – og dér er jeg altså lidt på gyngende grund, fordi forberedelsen ikke er god nok, men nu må skatteministeren rette mig, hvis jeg tager fejl – handler lovforslaget kun om de registreringspligtige fonde. Nu står der ikke i bemærkningerne, hvad det vil sige, men så vidt jeg kan se, betyder det, at fonde, der har en formue på under 200.000 kr., ikke er omfattet. Har jeg ikke ret i det? Det passer jo også meget godt med det, vi har set i det sidste halve års tid, hvor en lang række af fondene har spaltet sig op i små fonde, så de alle sammen kommer under 200.000 kr. Jeg har da stor sympati for, at fagbevægelsen gør det, men det er desværre ikke bare fagbevægelsen, der gør det. Det sker også en række af de andre steder, og jeg er derfor noget i tvivl om, hvorvidt vi faktisk også får lukket det meget store hul, som hr. Stavad påpegede. Men også det vil vi prøve at kigge meget på under udvalgsarbejdet.

En allersidste bemærkning skal være et spørgsmål til hr. Stavad. Der er jo, som hr. Rahbæk Møller også påpegede, en manko i statens indtægter gennem disse forslag på omkring 2¹/₂ mia kr., og alt tyder på, at det bliver en socialdemokratisk regering, der sammen med SF kommer til at fylde hullet ud. Hvis vi ser på meningsmålingerne og tænker på, hvor længe denne regering kan blive siddende, så er det dog sådan, at man i kongeriget Danmark skal udskrive valg hvert 4. år, så regeringen får jo en ende på et eller andet tidspunkt, og det bliver på det tidspunkt, hullet skal fyldes ud.

Nu vil jeg godt spørge hr. Stavad: hvor bundet og bundet i hvor lang tid fremover er socialdemokratiet af disse forslag? Hvilke muligheder har vi, socialdemokratiet og SF, for i fællesskab at stramme op, f.eks. for at forhøje skatten på formueindkomster, f.eks. for at forhøje selskabsskatten, f.eks. for at træffe beslutning med hensyn til kursgevin-

[Thoft]

ster, også ud over de kursgevinster, der var angivet i lovforslag nr. L 113, som løb på et skær skabt af en bramfri skatteminister forleden dag?

Det synes jeg socialdemokratiet skylder SF et svar på. Hvor bundet er I, og er det muligt senere at rette op på disse ting? For er det ikke muligt at rette op på disse ting, så har socialdemokratiet ved at gå ind i skattereformen skabt meget, meget voldsomme problemer for et kommende arbejderflertal.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Måtte jeg først sige til hr. Thoft, at hr. Thoft forhåbentlig udmærket ved, hvorfor socialdemokratiet i foråret undlod at stemme til forhøjelsen af aktieselskabsskatten. Det var begrundet i, at det var en lov, der var udarbejdet, så den var gennemhullet som en si. Hvis hr. Thoft ser på, hvilket provenu der kommer ind fra aktieselskabsskatten i 1985, så vil hr. Thoft af de tal kunne aflæse, at der er sket ganske store manipulationer med varrelagernedskrivninger, med udskydelse af afskrivninger, med undladelse af sædvanlige henlæggelser osv. Det var vores begrundelse for at sige, at en lov, der var lavet så dårligt, ville vi ikke tage et medansvar for. Men vi ville omvendt heller ikke være dem, der vældede en forhøjelse af procenten til de 50.

Så vil jeg godt stille hr. Thoft det spørgsmål, om han virkelig sådan helt sagligt ærligt vil påstå, at kapitalafkast set under ét bliver ringere beskattet efter denne reform, end det har været hidtil. Er hr. Thoft ikke enig i, at kapitalafkast rent faktisk, når vi også tager de kilder, som kapitalafkastet stammer fra, vil blive langt hårdere beskattet? Det er rigtigt, at den almindelige lille opsparer kan få nogle beskedne lettelser. Det tror jeg ikke hr. Thoft har så meget imod. Jeg har i hvert fald ikke, og socialdemokratiet har i hvert fald ikke, hvis vi kan fremme opsparingen ad den vej, og fordi vi jo ved, at der skal modregnes en inflation i de renter, man får, således at realafkastet bliver meget beskedent selv med en skatteprocent på 50.

Men igennem den forhøjede selskabsskat, igennem fondsbeskatning, igennem de skatte-kilder, vi går ind og beskatter direkte dér, hvor pengene kommer ind, inden de udbeta-

les, får vi en langt, langt hårdere beskatning af kapitalafkast.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Hr. Thoft sagde mindst to forkerte ting. For det første påstod hr. Thoft, at de borgerlige partier ønskede at brandskatte arbejdsindkomster, mens kapitalindkomster skal gå fri. Det er selvfølgelig forkert. Vi har tværtimod den opfattelse, at det bedre skal kunne betale sig at arbejde, og det er også årsagen til, at skattereformen indebærer en markant sænkning af skatten på arbejdsindkomst.

Dernæst siger hr. Thoft, at der med reformen sker en sænkning af skatten på kapitalindkomst, og at kapitalafkast beskattes lavere end arbejdsindkomst. Nu har hr. Stavad faktisk været inde på det; jeg vil gerne understrege, at skattereformen i virkeligheden totalt set indebærer en skærpelse af skatten på kapitalindkomst, fordi den samlede kapitalindkomst i Danmark jo er negativ. Det er jo sådan, at summen af rentefradrag er større end summen af kapitalindtægter til beskatning, og når derfor den samlede kapitalindkomst er negativ, vil en sænkning af skatteprocenten i realiteten virke som en større skat på kapitalindkomst under ét, men det sker rigtignok på den måde, at den, der sparer op, får en lavere skat, mens den, der stifter gæld, får en større skat, og det var lige præcis det, der var tilsigtet.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Det gik igennem både hr. Stavads og hr. Fogh Rasmussens indlæg, at der set under ét reelt ville ske en større beskatning. Det er nok rigtigt, at når man tager et gennemsnit, vil der ske en større beskatning, men gennemsnit er meget misvisende. Hvis hr. Stavad ligger med hovedet i en gasovn og fødderne i en dybfryser, så har han det gennemsnitligt behageligt, men jeg tror ikke, hr. Stavad vil føle det sådan.

Det, der sker, er jo, at man frivilligt opgiver at beskatte formueindkomster med den høje marginalprocent, man flytter beskatningen ned til 56 pct. Så fjerner man selvfølgelig også incitamentet til en lang række af manipulationerne, det erkender jeg, men det spe-

[Thoft]

cielt retfærdige i det kan jeg ikke se. Millionæren, der klipper sine kuponer, betaler 56 pct. i skat; hr. Stavad, som arbejder meget hårdt, det ved jeg, skal altså betale 68 pct. i skat af sin arbejdsindkomst. Men når han sidder derhjemme og klipper sine kuponer, hvis han har sådan nogle, så vil han altså slippe langt billigere i skat, og det er jo virkeligheden i denne reform: formueindkomster beskattes kun med 56 pct., mens arbejdsindkomster, i hvert fald når man kommer over et vist niveau, beskattes med 68 pct.

Når hr. Fogh Rasmussen derfor siger, at det skal kunne betale sig bedre at arbejde, så har hr. Fogh Rasmussen jo ret. Det er sådan, at marginalskatteprocenten for arbejdsindkomster nedsættes; men det kan endnu bedre betale sig at klippe kuponer, for dér nedsættes marginalskatteprocenten endnu mere. På arbejdsindkomster nedsættes den ca. 6 pct., mens den på kapitalindkomster nedsættes 18 pct. Det er forskellen.

Formanden:

Jeg skal afsløre allerede her, at det er tanken, at der skal være udvalgsarbejde efterfølgende.

Der er fire, der har bedt om korte bemærkninger. Først hr. Dohrmann.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Desværre har hr. Thoft jo ret, for jeg tror, hverken hr. Stavad eller hr. Fogh Rasmussen vil bestride den kendsgerning, at når denne reform er gennemført, som den er aftalt, og som den foreligger, så vil f.eks. en af folketingets rengøringsassistenter eller en person, der står på en fabrik, komme til at betale væsentlig mere i skat af sin indkomst, end en kuponklipper vil. Det er de nøgne kendsgerninger, og det har der været sagt og skrevet mange også hårde ord om.

Jeg kan se, at nogle af partierne bag aftalen står og ryster lidt på hovedet. Jeg ved ikke, om det er, fordi vi her afslører et hul for dem, eller det er, fordi de ikke selv er klar over, hvad de har aftalt. Men som det hidtil har fremtrådt udadtil i hvert fald, er det en kendsgerning, at hr. Thoft har ret i sin påstand, og det skal i hvert fald dokumenteres meget godt under udvalgsarbejdet. Det er nødvendigt, det er jeg enig med formanden i.

Det er i allerhøjeste grad påkrævet, for det er de nøgne kendsgerninger; det er på den måde, skattereformpakken er blevet præsenteret udadtil, og ingen har mig bekendt bestridt det.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Selv om jeg vil skrive mig formandens bemærkning bag øret om, at der kommer et udvalgsarbejde efter dette, er der dog en enkelt ting, jeg godt lige vil sige. Det er til hr. Thoft. Man må ikke glemme i denne forbindelse, at selve skattereformen går ud på, at vi fører den proportionale skat så højt op, at der for langt de flestes vedkommende bliver tale om en ensartet skat, hvad enten det er den ene eller den anden art. Der er nogle, vi ikke har nået at få med set ud fra mit synspunkt; det kunne vi bare ikke, og måske kan der opstå et problem.

Med hensyn til at sidde hjemme og klippe kuponer er det nu en lidt gammeldags betragtning, for der er noget, der hedder værdipapircentralen, der ordner alt det, så det behøver man ikke gøre mere – det arbejde skal man såmænd ikke engang have. Men der ligger nu immervæk som grundlag for, at man får et afkast af noget, man ejer, at man på et eller andet tidspunkt også har indvundet det ved at arbejde. Det er faktisk det, der sker. Nu har vi i øvrigt gjort det sådan stort set lige, men dog med det forbehold, at der stadig væk er nogle, der kommer til at betale mere i den sidste ende, selv om man har mildnet det noget.

Så blot en enkelt ting til slut. Hr. Thoft synes at glæde sig over, at han og socialdemokratiet i 1987, eller hvornår det var, skulle danne regering sammen og komme til at lade denne beskatning, som vi nu står og taler om. Det fører mig hen til det, om hr. Stavad ikke svarede på, nemlig spørgsmålet om, hvor lang tid man var bundet.

Der er ikke sat åremål på, hvor lang tid man er bundet. Vi laver en skattereform, for at den skal virke fremover, og med den anstændighed, som alle de, der indgår i aftalen, har, er der ikke nogen, der kan glæde sig til, at det kan laves om i 1987, selv om ulykken skulle ske.

Formanden:

[Formanden]

Jeg har nu indskrevet fem talere til korte bemærkninger. Derefter går vi til ordførerne.

(Kort bemærkning).

Fogh Rasmussen (V):

Når det er nødvendigt at tage ordet igen, er det, fordi hr. Thoft altså ikke skal slippe godt fra at sprede det forkerte budskab, at denne skattereform betyder, at det bedre kan betale sig med hr. Thofts udtryk »at klippe kuponer« end at udføre en arbejdsindsats. Lad os så prøve på en anden måde at få en afklaring af hr. Thofts standpunkt.

Er hr. Thoft og SF i virkeligheden ikke enige i, at rentefradraget bør have ens værdi for alle? Hr. Thoft nikker bekræftende. Så vil jeg dernæst stille det spørgsmål til hr. Thoft: vil det så ikke være sådan, at hvis fradraget for renteudgifter skal have en fast værdi på ca. 50 pct., så vil renteindtægter nødvendigvis også altid skulle beskattes med 50 pct. for at undgå forvridninger i skattesystemet? Det vil jeg gerne have hr. Thoft til at svare på.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Det er en kort bemærkning til hr. Dohrmann og til hr. Thoft. Det er i orden, at man ikke har haft tid til at læse lovforslagene, men så virker det besynderligt at stå her og tale om, hvad der er de nøgne kendsgerninger. Hr. Dohrmann kan i hvert fald ikke vide ret meget om, hvad rengøringsdamer og folketingsmedlemmer tjener. Men hr. Dohrmann kan jo kigge på sin egen lønseddel, og så vil han se, at han ikke kommer ind under den høje progressive beskatning.

Det andet, jeg vil sige, er til hr. Thoft, som var inde på noget af det samme. Jeg beder hr. Thoft om at høre efter et øjeblik; jeg vil gerne belære ham om, hvad socialdemokratiets forslag oprindeligt gik ud på, og hvad det radikale venstres forslag oprindeligt gik ud på.

Når hr. Thoft siger, at han ikke undrer sig over, at det radikale venstre vil beskytte kapitalisterne, så ved jeg ikke, hvor han har det fra. Vores oprindelige udgangspunkt var en bruttobeskatning, som netop ikke havde den svaghed, som man her påpeger fra SFs side, at man får en hårdere beskatning af arbejdsindkomster end af kapitalindkomster. Men

det udgangspunkt havde socialdemokraternes forslag, og dermed var socialdemokraterne enige med regeringspartierne, og derfor havde vi ingen mulighed for at komme igennem med noget andet. Det accepterer vi naturligvis i et forlig. Men jeg synes, det er lidt dårligt. Ét er, at man altså ikke har fået læst lovforslagene, men noget andet er, at man da kunne have læst forarbejderne. Vi har i årevis diskuteret henholdsvis socialdemokraternes og det radikale venstres forslag til skattereformer.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Lad mig starte med fru Aase Olesen. Når jeg har sagt, at de radikales hjerte banker for de små millionærer, skyldes det jo, at de radikale altid har arbejdet intenst – og det kan jo ikke være nogen hemmelighed – for at få afskaffet formueskatten. Jeg sagde, at det bankede for de små millionærer, voilà.

Det andet, jeg kan hænge min påstand op på, er, at de radikale jo altid har arbejdet intenst for, at kursgevinster skulle være skattefrie. Da kursgevinster på aktier blev gjort skattefrie efter tre års besiddelsestid, skete det med det radikale venstres velsignelse, ikke sandt? Så den påstand mener jeg er velbegrunderet.

Til hr. Hagen Hagensen vil jeg sige, at virkningerne af skattereformen jo er, at de bredeste skuldre kommer til at bære de smalleste byrder og de smalleste skuldre de bredeste byrder. Det er da rigtigt, at proportionalskatten føres så langt op som muligt, men det betyder jo altså også, at folk med små indkomster kommer til at betale samme skatteprocent som folk med lidt større indkomster. Og har folk altså også en millionformue, som giver renteaftast, så kommer de endda af med endnu mindre i skat. Det var problemet, og det var det, jeg rejste i min ordførertale.

Så vil jeg til hr. Stavad gerne gentage mine spørgsmål: hvor længe er socialdemokratiet bundet af denne aftale, og hvilke muligheder er der for at lave den om? Da hr. Stavad skulle svare på mit spørgsmål før, valgte han i stedet for at gå til angreb, og det er jo også meget klogt. Men hvor lang tid er socialdemokratiet bundet? Det synes jeg ikke vi kan slutte denne debat uden at få at vide.

Formanden:

Debatten er ikke sluttet, men som adviseret går vi nu til ordførerne. Hr. Bernhard Baunsgaard har ordet.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil naturligvis også være interesseret i at få svar fra hr. Stavad under den fortsatte debat.

Det har taget lang tid at blive enige om dette forslag til et nyt skattesystem, og den tid, det har taget, har været byrdefuld, og den har ind imellem tilmed været stormfuld. Men nu er vi altså nået til et resultat, og så er der grund til at spørge: hvad nåede vi så?

Ja, der har jo været ihærdigt gentagne påstande om, at resultatet blev en socialdemokratisk skattereform. Jeg vil aldrig påstå, at dette er en radikal skattereform; dertil går dette forslag til ændring af vort skattesystem ikke langt nok. Kravet om, at de tungeste byrder skal bæres af dem, der bedst kan det, kom ikke i tilstrækkeligt omfang til at præge resultatet.

Der er elementer i ændringerne, som jeg ikke kan forsvare helhjertet. Hvis man vil have et eksempel, så er det vel nok, at jeg nævner, at jeg ikke kan finde et godt forsvar for den sammenligningsvis hårde beskatning af arbejdsindtægt. Men sagen er jo også den, at intet parti har fået sin vilje. Vi har alle måttet bøje os mod hinanden for at nå et resultat. Men jeg nægter at tro, at påstanden om den socialdemokratiske skattereform kan være alvorligt ment, og jeg nægter at godtage det. Socialdemokratiet må have visioner om noget, der er bedre end det, vi er nået til. I hvert fald bør de have det, hvis det skulle gå sådan, at socialdemokratiet igen skal til at styre Danmark.

Men så tilbage til spørgsmålet, om det var umagen værd i betragtning af det, jeg har sagt. Kan det betale sig at tage det fortsatte arbejde på det nye skattesystem? Dertil er mit svar: ja, det vil være umagen værd.

Der har allerede været talt om ligestillingen af borgerne, og jeg kan nævne, at pensionsområdet er et af de områder, hvor selvstændige og visse andre borgere ikke har haft samme chancer som ikke-selvstændige, altså som lønmodtagere. Det er blevet bedre. Der har allerede under denne debat været talt om selvstændiges skatteforhold, og der er sket

sådanne ændringer på området, at forholdene bliver bedre. Det var også på tide, at vi på dette område accepterede forholdene i vort eget land. Det, der er karakteristisk for dansk erhvervsliv, er jo de mange små og mellemstore virksomheder, et område, hvor Danmark afskiller sig klart og afgørende fra ikke mindst det Sverige, hvor så mange henter deres forbillede, det Sverige, hvor storvirksomhederne dominerer. De mange små og mellemstore virksomheder giver jo dansk erhvervsliv en sejhed i trange tider, en smidighed i krisetider, som vi netop i disse år har nydt godt af. Derfor er det en væsentlig ting, at forholdene bedres for disse selvstændige.

Et område kom ikke med i forhandlingerne, og det var den danske formuebeskatning, og netop for de selvstændige kan formuebeskatningen være hæmmende for en udvikling. Her har jeg gang på gang sagt, at man skal huske, at hæmmende for en erhvervsvirksomhed naturligvis er ensbetydende med hæmmende for oprettelsen af nye arbejdspladser. Det kom ikke med. Det burde vi have sørget for at få inddraget i sin tid, men formuebeskatningen er altså udenfor, og forhåbentlig finder et flertal i folketinget så frem til at råde bod på det.

Der er andre ting, f.eks. de skattefrie områder, der nu inddrages under beskatningen. Der er fremskridt med hensyn til ligebehandlingen af mand og kvinde. Selv om kvinden gifter sig, er det nu cementeret, at hun ikke skal behandles som paria. Ændringen var allerede gennemført, før vi tog fat på de lange forhandlinger om skatteændringerne, men ligebehandlingen af den gifte mand og kvinde bliver nu sikret, for den var jo ikke en organisk del af det gældende system.

Til trods for de mange ting, der mangler, har jeg ønsket at pege på fremskridtene, for som et klogt menneske engang sagde: går du ind for et forlig, så gør det klart, hvorfor det er et godt forlig. Jeg vil gøre det til slut ved at fremhæve to områder, hvor der ikke blot er tale om ændringer, men hvor fremskridtene virkelig er så store, at vi her kan tale om reformer.

Det første, jeg vil pege på, er, at de fradrag, der bevares, for fremtiden skal have samme værdi for alle uanset indkomst med den ene undtagelse, at pensionsfradraget fortsat skal gælde mest for dem, der tjener

[Bernhard Baunsgaard]

mest. Al tale om, at det er mere byrdefuldt for et menneske, der har en stor indkomst, at betale for en jernbanebillet, og at fradragsværdien derfor skal være større for ham eller hende med den store indkomst, må høre op, efter at vi har gennemført denne reform. Naturligvis er det urigtigt, at det skulle være mere byrdefuldt for ham eller hende med den store indkomst, men det er blevet sagt fra denne talerstol.

Det andet område er børnene. Det var jo på dette område – det røber jeg sikkert ingen stor hemmelighed ved at sige – at forhandlingerne ikke bare var langvarige og byrdefulde, men også stormfulde. Børnene er nok en byrde økonomisk, men de er jo også en velsignelse. Alle burde vi dog indrømme og huske, at uden børn er der igen fremtid for samfundet. Bitre erfaringer har vist os, at støtten til børnefamilierne må ligge hos skatteministeren, og at det er dér, vi skal sikre børnefamilierne, både når familien består af en af forældrene og barnet eller børnene, og når familien består af begge forældre og barnet eller børnene. Ligger det ikke hos skatteministeren, er det alt for udsat for spareangreb.

Disse to ting alene er begrundelse nok for, at jeg kan sige, at forhandlingerne, byrdefulde og langvarige og stormfulde, som de var, var umagen værd, og det er derfor, jeg er parat til at fortsætte arbejdet under udvalgsbehandlingen. Jeg vil gerne gentage, hvad jeg tidligere sagde: udvalgsarbejdet skal ikke blot være til pynt. Jeg håber, at vi dér bliver enige om forbedringer, gerne ved hjælp af socialistisk folkeparti, hvis de anviser grunde til ændringer, som forligsparterne kan anbefale; er det fremskridt, skal jeg give min støtte til, at vi bliver enige om dem.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg skal takke for hr. Bernhard Baunsgaards sidste bemærkning, og vi vil naturligvis deltage i et konstruktivt udvalgsarbejde.

Det, der kaldte mig herop, var imidlertid hr. Bernhard Baunsgaards meget ærlige betragtninger om, at dette jo ikke i tilstrækkelig grad retter op på den skæve byrdefordeling. Det er faktisk endnu værre. Som jeg påpegede tidligere, så forholder det sig sådan, at for lejerfamilier, for lavindkomstfamilier, drejer

det sig om en ændring på 500 kr. og for højindkomstfamilier 5.700 kr. Jeg er godt klar over, at forskellen formodentlig er noget overdrevet af de grunde, hr. Stavad nævnte før, men ikke desto mindre er det tydeligt nok til at vise, at byrdefordelingen direkte nu går i den forkerte retning.

Hr. Bernhard Baunsgaard har jo ligesom jeg i mange år påvist, at byrdefordelingen er skæv med udgangspunkt i det, vi kender fra Danmarks Statistik. Derfor er jeg nødt til at spørge hr. Bernhard Baunsgaard: kendte hr. Bernhard Baunsgaard til – ikke disse præcise tal, for de er lige kommet – men til denne virkning, før han rådede sit parti til at indgå forliget? Ifald han ikke gjorde det, hvorfor har hr. Bernhard Baunsgaard så forsømt at stille de rigtige fordelingsmæssige spørgsmål og alene forladt sig på nogle teknokrater?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Rahbæk Møller holder ikke alle dele i skatteændringerne sammen. Hr. Rahbæk Møller glemmer, at vi henter penge til disse skattelettelser især dér, hvor værdierne frembringes, hos selskaberne. Der sker en forhøjelse med 25 pct. på aktieselskaberne; det er det, vi har brugt til skattelettelser. Hr. Rahbæk Møller kan sige, at vi burde have lagt dem anderledes. Jeg er aldeles ikke uenig med hr. Rahbæk Møller, men jeg gentager, at det var nødvendigt, at vi bøjede os mod hinanden.

Til spørgsmålet om, hvorvidt vi foretog beregninger, kan jeg sige: ja, vi foretog ustandselig beregninger. Vi gennemførte under forhandlingerne ændringer i det oprindelige oplæg, der vel gjorde systemet mere indviklet, men som samtidig bedrede på den sociale balance. Hr. Rahbæk Møller har lov til at mene, at vi ikke nåede langt nok, men vi nåede noget også for de små.

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Jeg er lidt ked af, at jeg på en måde også er med til at forlænge debatten, men når hr. Rahbæk Møller fortsætter med at bruge en enkelt tabel i en meget fyldig omtale af skattereformen i finansregørelsen på en efter

[Stavad]

min mening helt urimelig måde, så bliver jeg nødt til at gøre opmærksom på de skævheder, der er, for at der ikke skal brede sig en fuldstændig forkert opfattelse.

Jeg har gjort opmærksom på de skævheder, der er i forhold til gruppen af højindkomster. Må jeg gøre opmærksom på, at i forhold til gruppen af de lave indkomster, dem, der har indkomster under 150.000 kr., er der 1.225.000 skatteydere, som får en gennemsnitlig skattelettelse på 500 kr. Heri er inkluderet alle børn, som har en eller anden indkomst, og som i forvejen ikke betaler en eneste krone i skat. Heri er inkluderet enlige pensionister, som har et personfradrag, der svarer til deres pension, og som ikke betaler en eneste krone i skat. En meget stor gruppe af dem, der har en indkomst under de 150.000 kr., betaler altså ingenting i skat. Hvordan skal man kunne give dem skattelettelser? Og når man så laver gennemsnitstal, så får man selvfølgelig nogle forkerte tal, hvis man ikke tager disse ting i betragtning.

Må jeg have lov til at henvise til en enkelt anden sætning i finansredegørelsen, hvori det siges, at hvis man har en personlig indkomst på over 300.000 kr., så får man en stigning i skat, hvis fradragene overstiger 55.000 kr. Hvis fradragene overstiger ca. 100.000 kr., så bliver skattestigningen på over 10.000 kr. Det synes jeg giver et meget mere sandt billede af, hvad det er for en reform, vi har vedtaget. Har man kombineret høj indkomst med store fradrag, så stiger skatten.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Hr. Stavad har naturligvis ret i, at i denne statistik er indgået en hel del personer, der overhovedet ikke betaler skat, og det forvrænger billedet; det er jeg helt enig i. Det er også derfor, jeg for længst, for et halvt år siden, stillede spørgsmål med en mere gradueret opdeling. Jeg forstår, at jeg snart får disse svar, men jeg har foreløbig ikke fået dem.

Men det ændrer ikke det billede, jeg nævnte før. Hr. Stavad kan blot sammenligne de to andre indkomstgrupper, nemlig mellemindkomstgruppen og højindkomstgruppen. Her er en forskel på 2.700 kr. til den ene gruppe og 5.700 kr. til den anden. Selv om jeg godt er klar over, at forskellen er overvurderet, er den ikke så meget overvur-

deret, at det ændrer billedet af, at denne reform gavner de bedrestillede og skader de dårligst stillede.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgard (RV):

Med den megen snak om, hvordan vi burde have gjort det, synes jeg, der lige er grund til også at huske under denne diskussion om det sociale aspekt: hvornår er det nogen sinde før bare i de sidste 10 år lykkedes at få gennemført en fordobling af tilskuddene til børn, til svage familier?

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Hvis hr. Bernhard Baunsgard ønsker det, skal jeg gerne endnu en gang rose ham for at have sikret, at børnefamilierne får det bedre. Jeg fremhævede det under min gennemgang af reformen som en af de gode fordelingspolitiske virkninger.

Det, jeg hævder med baggrund i de tal, jeg har, er, at når vi ser på fordelingen mellem indkomsterne, så er den skæv. Men den er helt udmærket mellem børnefamilier og ikke-børnefamilier. Jeg har aldrig sagt andet.

Aase Olesen (RV):

Jeg vil gerne fortsætte det radikale venstres indlæg og komme med nogle bemærkninger om virksomhedsordningen og om lovforslaget om børnefamilieydelsen. Men allerførst vil jeg gerne gøre den enkelte bemærkning til hr. Thoft, da jeg ikke fik ordet før, at det hjælper altså ikke at komme med udenomssnak om formueskat og kursgevinster, når det, jeg gjorde ham opmærksom på, var, at han altså ikke havde sat sig ind i, hvad socialdemokratiets skattereformforslag gik ud på. Men det kan jo så komme under udvalgsarbejdet.

Om virksomhedsordningen vil jeg gerne sige, at det er et mangeårigt ønske hos det radikale venstre, der hermed går i opfyldelse. Allerede vores skatteprogram fra 1975 indeholdt et forslag om, at vi skulle ligestille virksomheder rent skattemæssigt, uanset hvilken form man valgte at køre virksomheden i.

Det er jo en direkte følge af, at man vælger at give fradrag ens værdi i de almindelige beskatningsregler. Hvis vi også skulle have

[Aase Olesen]

den regel til at gælde for virksomhedsbeskatningen, ville de selvstændige og især de nye-tablerede og andre med meget store fradrag blive ramt.

Vi har i årenes løb også her i salen været inde i mange diskussioner om, hvorvidt man kunne skille private fradrag fra erhvervsfradrag. Dette problem har man nu skåret igennem i det kapitel i lovforslaget, som hedder »indskudskonto«, og det er da også her, vi vil få problemerne. Det er det nye og det vanskelige, som vi skal i gang med, når virksomhederne skal definere, hvad de vil have med over i virksomheden af kapital og værdier, og hvad de vil lade blive udenfor.

Jeg vil ikke i dag sige, at det bliver meget nemt. Det gør det naturligvis ikke. Alle nye regler volder altid vanskeligheder for administrationen, og deri ligger selvfølgelig også, at vi skal have skabt en vis praksis, sådan at vi rent ligningsmæssigt kan se, hvad man vil godkende som virksomhedsværdier, og hvad man vil godkende som private værdier. Men når en overgangsperiode på nogle år er ovre, forudser jeg, at vi vil være i stand til, hvis det er nødvendigt, at justere loven, sådan at vi kan samle de ting op, som det i praksis har vist sig at være nødvendigt at ændre på.

Men det afgørende er, at ordningen derefter er konstrueret, så vidt vi overhovedet har været i stand til at vurdere det, som værende selvkontrollerende. Det er også grunden til, at man har holdt stærkt på, at det skulle være en frivillig ordning, således at forstå, at virksomheder kan køre efter den separate beskatningsmodel, som lønmodtagere har, eller en virksomhedsordning, og at det vil være muligt at gå ud og ind af ordningen. Heri ligger formentlig ganske rigtigt som påpeget af hr. Thoft en mulighed for skatte-tænkning. Der er enighed blandt forligspartierne om, at vi selvfølgelig vil følge praksis meget tæt og eventuelt justere, hvis det viser sig, at disse regler bliver brugt på en anden måde, end det har været tænkt.

Hvordan har ordningen så været tænkt? Hvad er den afgørende hensigt med denne ordning? Ja, det er, som det er udtrykt i den norske skattereforms betænkning, et ønske om at sætte et værn op om virksomhedens økonomi. I Norge kalder man det »stakitmodellen«, og det er egentligt et meget godt ord, for der er ikke tale om, at vi udmatrikulerer en særlig del af køkkenhaven til virk-

somhed, men vi nøjes med at sætte et stakit op om de præcise værdier, som i forvejen er defineret, og værner dem mod den progressive personbeskatning. Derefter er det selvfølgelig vigtigt klart at få defineret, hvad der er inden for stakittet, og hvad der er uden for.

Hele filosofien er udsprunget af, at det i virkeligheden er en unaturlig ting for en virksomhed at skulle dele sit regnskab op i perioder, hvilket er det, vi forlanger, hver gang vi vil se, hvordan det er gået i et skatteår, for virksomheder kan have nogle helt andre frekvenser af mange forskellige grunde. Det, man ønsker, er altså at give virksomhederne mulighed for en beskatning, der er lempeligere – en såkaldt a conto-beskatning – inden for stakittet end uden for, og en mulighed for at lade midlerne stå inde bag stakittet og ikke blive beskattet hårdere, end hvis det var kapitalindkomster. Først når man trækker midlerne ud, bliver man beskattet, som om det var personlig indkomst eller lønindkomst.

Ordningen vil først og fremmest blive brugt af iværksættere og små virksomheder med meget svingende indkomster og selvfølgelig også med stor gæld, fordi det er en ordning, som tager klart sigte på at skærme disse virksomheder mod en relativt tilfældig hård beskatning i gode indkomstår, hvorefter det ikke er muligt at konsolidere sig, som det vil være tilfældet nu.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi gerne havde set virksomhedsordningen kombineret med mere vidtgående forslag i retning af at ligestille virksomhedsejere og medarbejdende ægtefæller med lønmodtagere. Det er ikke lykkedes. I skatteaftalen fra i sommer står der som bekendt, at den lovgivning, vi skal finde frem til, ikke må stille medarbejdende ægtefæller ringere, end de er stillet i dag. Men det betyder altså også, at vi har måttet acceptere, at de gældende regler om beregning af medarbejdende ægtefællers indkomst som en del af virksomhedens overskud videreføres. Det radikale venstre ønsker fortsat, at vi kunne komme videre i retning af at give medarbejdende ægtefæller lønmodtagerstatus for så vidt angår de sociale sikkerhedsordninger, og et indtægtsbegreb, som er nærmere en interessentskabsindtægt, hvis man kan sige sådan, fremfor det, vi nu har lavet.

Men det har der ikke været mulighed for, og derfor er der lavet en regel, som for så

[Aase Olesen]

vidt ikke er særlig logisk, idet man siger, at det, den medarbejdende ægtefælle skal tage som personlig indkomst, skal beregnes af det samlede overskud, dvs. af såvel kapitalafkast som personlig indkomst. Det kan man jo sige ikke er det mest logiske rent skatteteknik, men det har altså været nødvendigt at gøre det, så længe man ikke kan betragte ægtefæller som interessenter i en virksomhed.

Jeg vil gøre opmærksom på, at der i socialministeriet sidder et udvalg og arbejder med de selvstændiges sociale sikkerhedsnet, og før det udvalg er færdigt, tror jeg ikke, det vil være muligt rent politisk at røre ved disse ting. Jeg vil dog gerne varsle, at når vi ser resultatet af det arbejde, så vil vi forsøge, om vi kan skabe flertal for en ændring af disse spørgsmål, og indtil da vil vi naturligvis arbejde for gennemførelsen af denne ordning og dette forlig.

Om ægtefællebeskatningen generelt vil jeg sige, at vi naturligvis ikke under skatteforhandlingerne har kunnet opgive princippet om at ligestille ægtefæller rent skattemæssigt. Men vi ved også lige så godt som alle andre, der har været inde på dette spørgsmål, at ligestillingsproblemet i et vist omfang støder ind i det andet princip, som er grundlæggende for vor skattelovgivning, nemlig evneprincippet.

Vi har bøjet os for de ønsker, der var om at tage særligt hensyn til familier med enten kun én indkomst eller en meget stor indkomstforskel hos de to ægtefæller, og det hensyn er taget i det bundfradrag på 130.000 kr., som ligger i 6 pct.-skatten.

Uanset hvad man nu har måttet sige om de fordelingsmæssige virkninger, så vil jeg tro, at selv SF vil erkende, når vi får set på tingene i udvalget, at vi med dette særlige bundfradrag og retten til at overføre det i lighed med retten til at overføre personfradrag, har opnået at lette skatten på de lavere mellemindkomster på en måde, som vi ikke kunnet have gjort det, hvis vi skulle have kørt videre uden dette særlige fradrag. Det er den mekanik, der er i det, og det kan være vanskeligt at gennemskue, men når man kigger på tallene, vil man se, at det har været nødvendigt at lave disse tre former for indkomstskat for at få den lettelse på de lavere mellemindkomster, som man ønskede.

Så skal jeg kort sige om børnefamilieydelsen, at der specielt er to ting, som har været

vigtige for det radikale venstre. Den ene er, at vi jo oprindeligt ønskede værdien af personfradraget udbetalt til alle. Det var en anden måde at tage hensyn til eneindkomstfamilierne på. Dette kunne vi ikke komme igennem med. Men vi er kommet igennem med en del af det, nemlig for så vidt angår de 10.000 kr., som man har nedsat personfradraget til børn med; det bliver udbetalt til alle under 18 år i form af den værdi, det har, nemlig 5.000 kr., så her har vi altså taget hul på begyndelsen til en borgerløn.

Det andet er spørgsmålet om, hvordan vi får udbetalt børnetilskuddene, og hvordan vi finder ud af, hvem der skal have de børnetilskud, men det skal jeg vende tilbage til i et senere indlæg, da min taletid er opbrugt.

Arne Bjerregaard (KrF):

Dette kan jo både være en god dag og en bitter dag. Jeg har snakket om skattereform i 12 år herinde i tinget, og nu bliver man vel i fremtiden, i al fald de førstkommende år, frataget den mulighed at snakke om en skattereform, når man er deltager i den nu fremsatte reform.

Jeg må sige som de andre, at det selvfølgelig ikke er kristeligt folkepartis skatteforslag, der ligger her. Det var mere radikalt, lidt mere vidtgående, og det var – mener vi jo – meget mere forenklet. Men vi ved også udmærket, at vi ikke selv kan gennemføre en reform. Det ville sandsynligvis tage mange flere år, end det måske for andre partier ville tage, i al fald hvis man skal se på vores styrke, så derfor har vi fundet det rimeligt at gå ind i det almindelige samarbejde om at få tilfredsstillet så mange af vores synspunkter som muligt, og jeg må da sige, at vi har fået tilfredsstillet en del af vore synspunkter i de forslag, som nu foreligger.

Jeg skal ikke gå i detaljer her, men jeg vil dog tillade mig at nævne et par enkelte punkter, som jeg er glad for at man har taget hul på. Jeg ved ikke, om man kan videreudvikle det i fremtiden, men jeg har i al fald i mange år fremført det synspunkt, at vi ikke kunne leve med rentefradragsreglerne, som de var, fordi de præmierede et stort privatforbrug og lånoptagning og ramte opsparingen, idet staten jo med det skattesystem og med det skattetryk, vi fik, betalte 3/4 af renten på de lån, vi optog; inflationen kunne så

[Arne Bjerregaard]

betale resten eller lidt mere til, og så ville man selvfølgelig låne penge.

Det søger vi at fjerne i al fald en del af med denne reform, og vi er tilfredse med, at man nu i al fald sænker værdien af rentefradraget og selvfølgelig i samme takt sænker skatten af renteindtægterne.

Jeg vil sige til hr. Rahbæk Møller, som siger, at vi lempet for de høje indkomster, at så må hr. Rahbæk Møller jo erkende, at de højeste indkomster er dem, der har haft gavn af fradrag i indkomsten. Det er dem, der har haft fordel. Denne fordel tager vi fra dem nu, og derved vil deres skat reelt blive højere end nu.

Endelig er vi også glade for forslagene, der tilgodeser børnefamilierne. Vi er også glade for, at andre har villet kæmpe for dette og da specielt de radikale, og at vi nu har fået det sådan, at vi faktisk, som også fru Aase Olesen sagde, er begyndt på det, som vi også er enige i, en udbetaling både af persontilskud og børnetilskud osv., så vi efterhånden når frem til en generel borgerløn. Den første svage begyndelse er gjort, og det ser vi som noget positivt i forslaget.

Vi er også glade for, at nogle ville imødekomme vores synspunkter om at tilgodese ægteskabet, både principielt og reelt, i skatteforslaget, og vi mener, det åbner nye fremtidige muligheder. Vi kan have divergerende meninger om, hvorledes dette spørgsmål skal løses, men jeg mener, at der er mulighed for at nå frem til et fælles mål, som jeg tror vi har på dette område.

Så er der disse kære overgangsordninger, som vi nødvendigvis må indføje. Dem er vi som så mange andre betænkelige ved, fordi de skaber store administrative problemer. Jeg kan i al fald ikke se andet, end at overgangsordningerne skaber store administrative problemer, men vi må nødvendigvis have dem, og jeg håber i al fald, at vores administrationsapparat har mulighed for at klare disse problemer.

Virksomhedsbeskatningen ønskede vi også i princippet, som den bliver nu. Det har vi også tidligere fremført ved forskellige lejligheder og på forskellige måder. Det eneste, vi beklager her som så mange andre steder, er, at det altid bliver indviklet, når vi skal lave det, fordi vi skal undgå misbrug, vi skal undgå spæringer osv. osv. Det, vi har ønsket, er så helt godt formuleret af fru Aase Olesen: at

sætte et stakit om selve virksomheden og så sørge for, at man i virksomheden ikke skulle beskattes hårdere af det overskud, der var, end f.eks. i et aktieselskab. Så kunne man selvfølgelig trække det ud af virksomheden, som man ville, men så var det en personlig indkomst. Det er jo det, der er princippet, det er det, der er målet. For dem, der skal bruge ordningen, kan det se besværligt ud, men det er særdeles enkelt i sit princip. Hvis vi får lavet begyndelsen ordentligt, tror jeg, det kommer til at fungere. Det vil jo sige, at hvis vi får puttet pengene, formuen, aktiverne, hvad man vil, eller værdien af dem i den rigtige kasse og adskilt dem rigtigt, så skulle der være mulighed for at få det til at fungere rimeligt.

Lad mig så sige om de løbende ydelser, som ingen har omtalt, så vidt jeg husker, at det jo ikke er det værste at administrere, i al fald ikke, når man har fundet afgrænsningerne. Når jeg tager det frem, er det, fordi jeg føler trang til at sige tak til de partier i skatteforliget, som i pæn udstrækning har villet tage hensyn til vore synspunkter. Vi påskønner i al fald, at man har, om ikke villet gå den hele vej, så i al fald et stykke ad den vej, som vi ønskede på dette område.

Lad mig så sige til slut: andre ønskede ikke skattelovgivning som et fordelingspolitisk instrument. Det har altid været vores opfattelse, at skattelovene skal være et fordelingspolitisk instrument, og vi mener, at de med de tiltag, der her er gjort, stadig vil være et fordelingspolitisk instrument, ja, et bedre fordelingspolitisk instrument, fordi man har hæmmet de muligheder, der er for at ophæve det fordelingspolitiske.

Vi er i kristeligt folkeparti glade for det store flertal bag reformen, selv om det altså i fremtiden hæmmer mine udgydelser på dette område. Dette brede flertal garanterer stabilitet på området, hvad jeg tror skatteborgerne vil sætte pris på. Det behøver ikke at give noget statisk på området, men det giver en vis stabilitet, så man kan få en kontinuerlig udvikling på området frem mod et mere enkelt og et mere rent skattesystem. Jeg mener, muligheden er til stede for, at vi ikke får nogen bratte tiltag, men at vi nu er enige om, at vi selvfølgelig stadig væk skal udvikle os. Det skal vi også på dette område, men nu kan vi gøre det mere i fællig, kontinuerligt frem mod et mere stringent system.

Dohrmann (FP):

Det er vist ikke helt forkert at sige, at når fremskridtspartiet i 1973 kom i folketinget med 28 mandater, så var en af hovedgrundene vel nok det skattesystem, som fortsat eksisterer. Vi ved alle sammen, at som skattelovene fungerer, og som det hele bliver kørt i det hele taget, så er der mange, der simpelt hen er kommet i klemme. Mange eller nogle har måske gjort det bevidst, det skal jeg ikke bestride; det er klart, at når man har et skatetryk som det danske, så vil nogle forsøge at omgå gældende love. Men jeg synes heller ikke, der kan herske tvivl om, at som skattelovene er formuleret, så er mange kommet i klemme i systemet, ved at det hele simpelt hen er forekommet dem så uforståeligt, at de helt ubevidst er kommet til at gøre nogle fejl, også selv om de har bestræbt sig på at gøre det 100 pct. korrekt.

Derfor vil jeg gerne på fremskridtspartiets vegne sige, at vi i allerhøjeste grad mener, der er brug for en reform, altså nogle store ændringer af det nuværende system. Men når nu folketinget langt om længe har indset dette og virkelig går i gang med den opgave, havde vi i hvert fald håbet på, at man havde lært af de fejltagelser, der hidtil er gjort, og virkelig havde bestræbt sig på at få formuleret nogle love og nogle begreber, som også almindelige mennesker kan finde ud af, men det er jo desværre ikke tilfældet. Tværtimod ved vi – og jeg tror, skatteministeren kan bekræfte det, når han kommer herop – at alene ca. 8.000 inden for det offentlige skal sendes på lange kurser for at finde ud af, hvad dette her i det hele taget drejer sig om. Det var fremme i forbindelse med kritikken af, at lovforslagene er blevet fremsat så sent, at ingen faktisk kunne nå at sætte sig ordentlig ind i hele det fremtidige system.

Jeg synes, det er meget beklageligt, at man nu hej vedtager sådan noget og kommer og smider nogle lovforslag på bordet. Uanset hvor langt et udvalgsarbejde der forestår, vil det fortsat være sådan, at der uden for folketinget findes tusindvis af mennesker, som også skal sætte sig ind i det. Nu har jeg nævnt de offentligt ansatte, men der er jo også en lang række revisorer, regnskabsførere og mange andre, som virkelig også må bruge megen tid på at sætte sig ind i, hvad

der egentlig menes med de ting, der her foreslås.

Folketinget i almindelighed og forligspartierne i særdeleshed har jo haft god tid til at diskutere det hele. Det har taget forligspartierne lang tid at blive enige – om de er det i dag, står mig ikke helt klart, selvfølgelig er der nogle områder, hvor man ikke er enige – men jeg synes bare, at det flertal, der står bag den aftale, der er indgået, skulle udvise forståelse over for befolkningen og dem, der får med dette her at gøre, for de har nødvendigvis også et stort behov for at kunne sætte sig ind i de forskellige paragraffer.

Jeg sagde, at vi mente, der var behov for en reform, og jeg tror ikke, det kommer bag på nogen, når jeg nævner, at den måde, fremskridtspartiet mener man burde gennemføre en reform på er ved år efter år – lad os f.eks. sige 8 år – at forhøje den skattefrie bundgrænse, således at alle til sidst var ude af hele systemet, og at staten selvfølgelig oppebar nogle indtægter gennem moms og andre afgifter. Derudover skulle folk naturligvis vænnes til, at mange af de ting, der i dag gives som en slags subsidier i form af børnetilskud eller på anden måde, hvor man optræder som de store julemænd og er så børnevenlige, selvfølgelig burde væk, og at det alene skulle vurderes ud fra social trang, hvem der har hjælp behov. Sandheden er jo, at hver eneste krone, man deler ud, enten det er til børnefamilier eller til andre, først skal opkræves igennem skatter og afgifter. Derfor er det sådan set meget nemt at optræde som julemænd og slå om sig med penge til både højre og venstre.

En af de ting, jeg synes er en meget stor svaghed i hvert fald set fra skatteydernes side, er, at man nu begynder at nedtrappe rentefradragsretten. Rentefradragsretten kan der siges mange ting om. Jeg ved godt, at den er blevet misbrugt, men jeg ved også, at det er skatteydernes sidste værn mod en total udplyndring.

I og med at man nu begynder at afskaffe de fradragmuligheder, der findes i skattelovgivningen i dag, er det helt klart, at nogle familier – lidt afhængig af, hvor man bor, og hvornår man har etableret sig – vil komme i klemme. Man har lavet nogle overgangsbestemmelser, men trods alt vil det være således, at nogle familier vil blive klemte, og det værste ved det hele er som sagt, at det sidste

[Dohrmann]

værn mod en total udplyndring dermed forsvinder.

Det ville måske have været til at tilgive, hvis det var sådan, at vi havde en garanti for, at skatterne virkelig blev sænket, men hvor har vi den garanti? Den findes ikke. Man kan godt her i dag og også om et halvt år påstå, at det f.eks. i 1987 bliver så og så billigt for skatteyderne, men intet forhindrer jo et folketingsflertal i at vedtage nye skatteforhøjelser, og med den erfaring, vi har, kan man føle sig temmelig sikker på, at det også er noget, der vil ske fremover, og så må jeg igen nævne, at rentefradragsretten er væk, så det, der her er ved at ske, er så absolut ikke noget, skatteyderne skal føle sig trygge ved.

Jeg vil også gentage, at lovforslagenes uforståelighed vil bevirke, at befolkningen bliver endnu mere usikker over for hele vores skattesystem. Et flertal i folketinget bestemmer naturligvis, hvor højt skattetrykket skal være, men det burde være sådan i dagens Danmark, at det samme flertal var i stand til at formulere nogle bestemmelser, som kunne forstås. Jeg tror ikke, der findes ret mange selv blandt uddannede revisorer o.lign., som kan forstå de lovforslag, vi her har til behandling. Det er kedeligt, det vil selvfølgelig igen bevirke, at en masse mennesker, som prøver på at leve op til lovenes hensigter, kommer i klemme og bliver straffet for noget, som de egentlig slet ikke ville gøre.

Vi mener som sagt, at man skulle afskaffe indkomstkatten totalt, begunstige dem, som ville gøre en indsats, og lægge skatten noget mere over på forbruget.

Vi kan ikke medvirke til de ting, der her ligger på bordet, og jeg tror også, at den videre behandling vil vise, at de partier, der har aftalt den såkaldte reform, på en lang række punkter vil være rygende uenige. Det er muligt, at man vil forsøge at dysse tingene ned hen ad vejen, således at man bare vedtager lovforslagene, og at man så hen ad vejen vil forsøge at lappe på det nye system, som vi har set igennem mange år man har gjort med det gamle. Men igen vil jeg sige, at det er godt, folketinget har taget fat på hele skatteområdet, men det er umådelig trist, at man har gjort det på en så dårlig måde, som tilfældet er.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Folketingets ældste medlem, justitsministeren, har netop udsendt en bog om de sidste års politiske historie, udviklingen i Danmark efter afslutningen af 2. verdenskrig. I denne bog, der hedder »Fra Christmas til Baunsgaard«, har han en observation, som jeg synes er relevant for de drøftelser, der har fundet sted i dag. Han skriver, hvad jo ikke overrasker tingets medlemmer, at uanset den politiske strid, der er mellem partierne, og som er dagligdagen her i folketinget, og som bør være dagligdagen i folketinget mellem forskellige partier, er det karakteristisk, hvis man ser på en lang periode af Danmarkshistorien, og hvis man ser på de vigtige sager, at det altid har været således, at de ansvarlige partier i fællesskab har været parat til at tage ansvaret for den udvikling, der har ført vort samfund frem til det stadiet, det befinder sig på i dag.

Jeg synes, det var relevant at minde om dette, når vi i dag gennemgår de centrale love i et af de største lovgivningskomplekser, der har været forelagt dette ting i de sidste år, nemlig ændringen af vores indkomstskattesystem, sådan som vi har haft det med forskellige tilføjelser fra 1903.

Det er også relevant, når man ser på indholdet af de lovforslag, der foreligger i dag. Det er seks ansvarlige partier, der har sat sig ned, og det er jo rigtigt, som hr. Bernhard Baunsgaard siger, at det var langvarigt og i et venligt, men ikke lidenskabsløst og vel også nok til tider stormfuldt klima, vi gennemførte møderne, og vi kom til det resultat, der nu ligger på folketingets bord.

Det bærer præg af alle de partier, der deltog, og det siger sig selv, som det også er blevet fremhævet her, at de enkelte partier, der deltog, hver for sig lægger forskellig vægt på de forskellige elementer, der indgår i reformen.

Men der er dog noget, der har været fælles for os alle sammen, og det er formålet og målsætningen, sådan som den også er udtrykt i bemærkningerne til lovforslaget. Formålet har været at modvirke skattetænkning, at fremme den private opsparing, at sænke marginalskatterne, at forbedre børnefamiliens vilkår og at tilvejebringe en mere rimelig fordeling af skattebyrderne, således at man tilgodeser personer med ringe skatteevne. Dette formål er fælles, men den vægt, man lægger på de enkelte elementer i udformning-

[Ministeren for skatter og afgifter]

gen af dette fælles formål, er naturligvis ikke den samme for alle seks partier.

Det har derfor også været naturligt under debatten i dag, at de forskellige ordførere, der har ytret sig, har lagt vægt på forskellige momenter i reformen og fremhævet det, de var særlig tilfredse med, og måske er gået lettere hen over det, de ikke har været tilfredse med.

Det er da også klart, at den regering, hvis talsmand jeg er i denne sag, har nogle punkter, vi har været særlig tilfredse med. Vi har været særlig tilfredse med, at vi har kunnet sænke marginalskatterne på alle indkomstniveauer og forlænge proportionalstrækket. Vi synes, det er godt, at vi har kunnet enes om at lette de personlige indkomstskatter med et beløb på 5,7 mia kr. Vi er tilfredse med, at vi har kunnet sikre opsparingen ved både at begrænse beskatningen af kapitalindkomster og i virkeligheden forhøje prisen på gældsætning. Det er et mål – og det er et mål, vi har været fælles om – at vi kan ændre dette samfund fra et gældsætningssamfund til et opsparingssamfund, og jeg er personlig ikke i tvivl om, at den situation, vi har i samfundet i dag, hvor bankerne har svært med at komme af med deres lån, i nogen grad skyldes, at tankerne fra 19. juni 1985 er begyndt at påvirke den enkelte borgers adfærd med hensyn til at optage lån eller lade være med det.

Regeringen er tilfreds med, at vi har anvist nogle generelle linjer, hvorved man kan modvirke skattetænkningen. Også andre er stærkt optaget af det problem, men det er et problem, der spiller en stor rolle for regeringen. Det var, som hr. Hagen Hagensen sagde det, regeringens mål, at folk skal betale skat af de penge, de tjener, men til gengæld heller ikke skal betale den skat, som naboen skulle have betalt.

Regeringen lægger overordentlig vægt på, på samme måde som det radikale venstre fremhævede det her i dag, at vi har skabt en ordening for virksomhedsbeskatningen. Vi mener, det er godt for vort samfund. Vort samfund er ikke karakteriseret af de store virksomheder med mange hundrede ansatte. Vort samfund er karakteriseret ved de små virksomheder, og selv de store virksomheder, vi har, er startet med en eller anden dygtig mekanikers eller værkførers gode idé i en garage eller i et skur, som så senere har vist sig at slå an. Det er igangsætteren, det er

iværksætteren, det er den enkelte selvstændige, vi mener vi gavner med dette forslag, hvorved vi gavner hele underskoven til dansk industri og derved håber at have sikret en vækst for dansk industri og dansk industris bestandighed og de arbejdspladser, det medfører.

Det er på dette punkt en ny lovgivning og et nyt system, vi indfører. Det er et af de punkter, som det også blev fremhævet i dagens debat, vi kommer til at debattere i udvalget. Der er ingen tvivl om målet; det er i og for sig klart og enkelt, hvad vi vil med virksomhedsordningen. Den teknik, vi har valgt, er forhåbentlig den bedste. Hvis den ikke er det i dag, bliver det den bedste teknik, den dag vi er færdige med udvalgsbehandling.

Vi er også tilfredse – endda overordentlig tilfredse – med den støtte, der gives børnefamilier. Det er rigtigt, som hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at det var en vanskelig sag, men ikke vanskelig, fordi der var nogen af de deltagende partier, der ikke ønskede at støtte børnefamilierne, eller fordi vi ikke var enige om at støtte dem mest muligt, for det er jo ikke blot en støtte. Børnefamiliernes 5.000 kr.s tilskud er jo udtryk for et skatteevneprincip, der hermed vender tilbage til skattesystemet på en effektiv måde i modsætning til alle andre metoder, man har forsøgt gennem årene, og som i praksis har elimineret skatteevneprincippet fra de progressive skattesystemer.

Vanskeligheden lå simpelt hen i, at man for at kunne give børnefamilierne den støtte, som jeg meget gerne ville give dem, måtte tage noget et andet sted fra. Jeg vil da gerne – og det tror jeg ikke er forkert – specielt gratulere det radikale venstre med, at vi kom op på disse 5.000 kr. Det var det radikale venstres helt specielle indsats, men det er en indsats, som alle de deltagende partier får glæde og ære af. Der er ingen tvivl om, at dette betyder, at det skattesystem, der træder i kraft 1. januar 1987, ikke bare vil opleves som mere retfærdigt, men også vil være det.

Vi er fra regeringens side også glade for, at vi har skabt enighed om at ophæve dobbeltbeskatning af aktier.

Jeg skal ikke gå mere i detaljer i forbindelse med skattelovene i dag, men der er et par spørgsmål, jeg vil fremhæve. Man rejser således det spørgsmål, hvem der får fordele-

[Ministeren for skatter og afgifter]

ne af dette skattesystem. Hvis man skal sige det lidt firkantet, kan man sige, at fordelene tilkommer dem, der hidtil har betalt for meget i skat, fordi det er lykkedes andre at betale for lidt. Oversat til et måske mere regulært sprog kan man sige, at de personer, der ikke har udnyttet det eksisterende skattesystem med alle dets fradragsmuligheder og kringelkroge, altså dem, der har haft en indtægt uden store fradrag, mærker betydelige skattelettelser, uanset hvilket indkomstniveau de befinder sig på, mens de mange, der har udnyttet skattesystemets muligheder – og jeg taler kun om den lovlige udnyttelse af skattesystemets muligheder; den ulovlige er jo en sag for kriminalpolitiet – antagelig kommer til at mærke en stigning i deres skat på forskellige punkter. Det har de seks partier følt var rigtigere. Det er nemlig rigtigere at have et skattesystem, hvor man betaler skat i forhold til det, man selv tjener, og ikke i forhold til det, naboen tjener, og som naboen ikke betaler skat af.

Endelig har jeg yderligere to bemærkninger. Jeg har nævnt en hel del af disse forhandlingens resultater, som regeringen er glad for. Jeg vil gerne nævne et yderligere resultat, nemlig den stabilitet, som disse forhandlingens afslutning har været udtryk for. Det betyder naturligvis ikke, at den daglige politiske kamp, vi har herinde, vil ophøre – og det skal den heller ikke – og det betyder heller ikke, at vi pludselig bliver enige om alle mulige ting – det skal vi heller ikke – men det betyder alligevel på en sær måde, at den linje, der har været karakteristisk for dansk politik, og som hr. Ninn-Hansen på en særlig måde skildrer i sin bog, her fortsætter på et område, der er centralt, og det synes jeg der er grund til at være taknemlig for.

Der forestår nu et meget stort udvalgsarbejde. Jeg er glad for, at det har været muligt for folketinget at fastsætte netop denne dag til første behandling af alle disse forslag, sådan at vi kan komme i gang med udvalgsarbejdet. Udvalgsarbejdet bliver lidt usædvanligt på grund af sit omfang og sin sværhedsgrad, men det skal i hvert fald ikke fra ministerens side – for slet ikke at tale om de embedsmænd, der måske i dag fylder embedsmandslogen i større antal end de øvrige tilhørere, og som har gjort et enormt stykke arbejde for at nå alting – skorte på god vilje og megen tid for at hjælpe til med at opklare

de tvivlsspørgsmål, der måtte være for medlemmerne.

Formanden:

Når jeg tillod, at justitsministeren blev omtalt ved navn, var baggrunden den nære tilknytning til forfatterskabet.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Skatteministeren kom med en forkert bemærkning. Skatteministeren sagde, at skatteydere uden store fradrag ville få betydelige skattelettelser på ethvert indkomstniveau.

Nej, eksempelvis vil en lavtlønnet skifteholdersarbejder uden andet fradrag end sit lønmodtagerfradrag få en skatteforhøjelse; det har ministeren selv oplyst til mig i et svar.

Thoft (SF):

Jeg skal ikke forlænge debatten så meget mere, men det har jo været en pudsig debat, hvor vi har set hr. Stavad i ministerens sted. Vi har set hr. Stavad med næb og kløer forsvare den kritik, der har været rejst mod lovforslaget, en opgave, som normalt plejer at være ministerens. Samtidig har vi hørt ministeren stå heroppe og rose ikke mindst hr. Stavad for hans besindighed.

Det har været svært i denne debat at se, at socialdemokraterne ikke sad på ministertaburetterne, og når jeg tænker på de gange, hvor jeg har oplevet socialdemokratiet i saglig opposition, er jeg lidt ked af, at det ikke eksisterer længere, og at den eneste virkelige opposition er SF. Jeg har set socialdemokratiet trække skatteministeren gennem skærsilden i forslag efter forslag og gjort det godt, men nu ser jeg dem som bovlamme krikker, der sidder på ministerbænken, og det synes jeg er synd.

Jeg fatter ikke, hvorfor socialdemokratiet rakte regeringen hånden og spillede ud med denne reform umiddelbart efter de store påskekonflikter, hvor socialdemokrater landet over sagde: det er partiets vigtigste opgave at fjerne denne regering. Det, partiet gjorde ved at række regeringen hånden, var nemlig at sikre, at denne regering med radikal støtte kunne regere perioden ud.

Jeg fatter heller ikke, hvorfor socialdemokratiet gik med til en reform, som giver store lettelser til dem, som tjener mest. Vi har ef-

[Thoft]

terlyst – og det gør jeg så nu over for hr. Stavvad for fjerde gang – svar på spørgsmålet, hvor længe socialdemokratiet er bundet af denne reform. Hvem forventer socialdemokratiet skal lukke hullet på de 2½ mia kr., der er i statskassen efter reformen, hvis det ikke skal ske sammen med SF? Men hvis socialdemokratiet er bundet dette årti ud eller måske endnu længere af denne skattereform, vil det lægge meget store hindringer i vejen for et kommende arbejderflertal.

Jeg vil også gerne spørge skatteministeren, hvad der vil ske, når nu arbejdsindkomster beskattes med 68 pct., mens arbejdsfrie indkomster beskattes lavere, nemlig med 56 pct. Vil der ikke ske det, at vi vil opleve en voldsom eksplosion i de arbejdsfrie indkomster, sådan at man får sin arbejdsindkomst flyttet over til en arbejdsfri indkomst for at nå den lavere beskatning? Jeg ser, ministeren ryster på hovedet, og skal prøve at give ham et eksempel, så at også den ministerielle fantasi kan forstå, hvad det er, jeg mener.

Vi forestiller os en virksomhed, som låner penge af de ansatte, og som forrenter dem med en overrente. Det er én måde at flytte fra løn til arbejdsfri indkomst på. Eller vi forestiller os mindre virksomheder, som udsteder såkaldte personaleaktier – det foregår også med skattelettelser – til de højest lønende – det sker også i øjeblikket – f.eks B-aktier, som er forrentet særlig højt, og som giver et særlig stort udbytte, i stedet for at disse mennesker får almindelig løn. Det er to oplagte måder at omgå systemet på. Er det ikke korrekt, at de, som nu får indtægter fra deres skibsleasingarrangementer, de indtægter, som modsvarer store fradrag i slutningen af 1970erne og begyndelsen af 1980erne, nu kun skal have dem beskattet som arbejdsfrie indkomster med 56 pct.? Hvad har været formålet med denne særlige hånds-rækning til skatteål og andet godtfolk, som har brugt skattelovene? Er der nogen som helst saglig grund til at række netop denne gruppe en hjælpende hånd her i skattereftimen?

Skatteministeren fremhævede, at de snu, altså dem, der udnyttede skattereglerne, og dem, som jeg har kaldt tåberne eller idealisterne – for sådan nogle er der da heldigvis også – nu bliver ligestillet, altså, at de, der udnytter, og de, der ikke udnytter, ligestilles. Det er sandt – det har ministeren ret i – men ministeren har ikke ret i, at rige og fattige

også ligestilles, for en ligestilling mellem rig og fattig betyder en forskelsbehandling, det betyder, at rig og fattig ikke skal betale samme procent. Det er jo det, der sker. Rig og fattig bliver ligestillet, men når indkomsterne er ulige, bør skatteprocenten også være ulige, hvis der skal skabes lighed. Jeg ved ikke, om ministeren forstår det lidt filosofiske, men når man behandler rig og fattig med samme skatteprocent, så behandler man dem ulige.

For at hr. Stavvad nu ikke skal glemme mit spørgsmål, vil jeg lige erindre hr. Stavvad om, at jeg ikke synes, vi kan afslutte debatten uden at få at vide, hvor bundet socialdemokratiet er af den reformaftale, som nu er indgået. Rækker den 1980erne ud, rækker den også 1990erne ud, eller skal vi på den anden side af årtusindskiftet, før socialdemokraterne kan gå i gang med at lave den virkelige skattereform, som der var behov for?

(Kort bemærkning).

Stavad (S):

Det er en lidt særpræget form for debat, hr. Thoft fører. Først stiller han en lang række spørgsmål, og når man så tillader sig at svare på spørgsmålene og korrigerer urigtigheder og forsøger at give en saglig belysning af, hvordan tingene rent faktisk hænger sammen, så står man pludselig i ministerens sted. Jeg ved ikke rigtig, hvordan hr. Thoft får det til at hænge sammen.

Hr. Thoft siger også, at socialdemokratiet rækker regeringen hånden, og spørger, hvor længe et forlig varer.

Jeg tror egentlig, det er noget indtil nu fundamentalt forskelligt hos SF og socialdemokratiet, der gør, at hr. Thoft er nødt til at stille de to spørgsmål. Socialdemokratiet har for det første ikke rakt regeringen hånden; socialdemokratiet er gået ind i forhandlinger for at opnå at få flest mulige socialdemokratiske skattetanker ind i denne reform, fordi vi er et parti, der ønsker indflydelse. Vi har indgået mange forlig i vores historie, derfor ved socialdemokratiet også, hvor lang tid et forlig binder. Jeg forstår godt, at hr. Thoft ikke har fornemmelse af det. Hvis SF havde haft de samme erfaringer, ville hr. Thoft vide, at det er noget, der ikke kan sættes et nøjagtigt åremål på – det afhænger af mange ting – og at det er noget, partier, som har en

[Stavad]

lang tradition for at indgå forlig, finder ud af stille og roligt hen ad vejen.

Endelig var der et spørgsmål om et beløb på 2,5 mia kr. Hvis hr. Thoft havde lyttet til min ordførelse, ville det have været et unødvendigt spørgsmål.

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Hr. Thoft indledte debatten i dag med at udtrykke beklagelse over, at vi skulle debatere på et tidspunkt, hvor han var så træt. Det er selvfølgelig frygtelig kedeligt, men det har ikke givet sig udslag, før hr. Thoft kom herop nu for sidste gang og forsøgte at forklare, at man meget nemt kunne lave arbejdsindtægter om til kapitalindtægter.

Lad os nu se, hvor nemt det er. Et af eksemplerne var dette, at der var en ansat, der kunne låne sin arbejdsgiver nogle penge og så få overrente. Lad os nu prøve at tænke os den situation, at vi har en ansat, en lønmodtager, der er villig til at låne sin arbejdsgiver 100.000 kr., og arbejdsgiveren gerne vil give ham en overrente; foruden den normale rente vil han give ham en overrente på 10 pct. — det er lidt lettere at regne med. Så får han altså en rentefordel på 10.000 kr. om året. Jeg forudsætter, at han tjener mere end 200.000 kr. I stedet for at han skal betale skat af det som personlig indtægt, altså 68 pct., slipper han nu med 50 pct. Han sparer altså 1.800 kr. i skat, og det vil sige, at han ved at låne sin arbejdsgiver 100.000 kr. kan få en fordel på 150 kr. om måneden. Det kan vist ikke rigtig betale sig. Vi har i hvert fald regnet mange af den slags eksempler ud i ministeriet for skatter og afgifter, og vi har fundet, at den slags eksempler er mere interessante ud fra et teoretisk end ud fra et praktisk synspunkt. Situationen vil ikke forekomme.

(Kort bemærkning).

Thoft (SF):

Jeg takker for skatteministerens belæring og konstaterer, at 1.800 kr. i sparet skat jo altså er 1.800 kr.

Jeg vil sige til hr. Stavad, som forsøgte at belære mig om, hvor længe et forlig varer, at SF har nogle erfaringer med skattereformforlig med socialdemokratiet, og de er aldrig

blevet til så meget, de holdt ikke længere end til næste valg, så hvis jeg skal bruge de erfaringer, ville jeg gå og glæde mig, for så er da håb om, at vi slipper ud af dette forlig.

Men jeg synes fortsat, at hr. Stavad i stedet for at tilsøre med store tåger, at det kan man ikke sige noget om, må fortælle os, hvor bundet socialdemokratiet er af dette forlig, og det synes jeg ikke at hr. Stavad svarede mig på. Jeg synes, at hr. Stavad i stedet for sagde, at et parti som SF jo ikke ved så meget om dette, og det er da også rigtigt, vi indgår jo ikke så mange forlig, og når vi har gjort det, har vi ikke haft de bedste erfaringer. Men vi må have at vide: hvor bundet er socialdemokratiet? Hvor længe skal dette forlig holde?

Aase Olesen (RV):

Jeg vil gerne lige komme med en kort tilføjelse til mit tidligere indlæg, nemlig om selve udbetalingen af børneydelsen.

Den skal som hidtil ske kvartalsvis, og der er et særligt problem nu, fordi vi fra 1. januar 1986 får indført mulighed for fælles forældremyndighed for forældre, som ikke bor sammen, og dér synes jeg, det kan være vigtigt lige her ved førstebehandlingen at varsle, at vi må have gennemført et ændringsforslag til lovforslaget, sådan at vi får regler, der svarer til den lov, vi vedtog her i tinget i går, lovforslag nr. L 60, om børnetilskud, hvor der nemlig kommer til at stå, at børnetilskuddet skal følge den af forældrene, som har barnet mest hos sig, og hvis der er tale om, at man har aftalt, at barnet skal være lige meget hos hver, så skal man udbetale børnetilskuddet til den forælder, der bor på barnets folkeregisteradresse. Denne bestemmelse er nu indført både i børnetilskudsloven og i loven om boligstøtte, og det er naturligt, at vi harmoniserer lovgivningen på dette punkt.

Endelig synes jeg, at der kan være grund til at oplyse, at der i kølvandet på skattereformaftalen nu er indgået en yderligere aftale med de samme partier om de øvrige børnetilskud, nemlig de ekstra, særlige og forhøjede børnetilskud og ungdomsydelsen, som jo også er nævnt i skatteaftalen.

Her er vi nået frem til et forenklet system, hvor midlerne til ungdomsydelsen føres over til børnetilskuddene, til enlige forsørgere og

[Aase Olesen]

til forsørgere, som er pensionister, uden indtægtsregulering.

Der vil altså komme en yderligere lovgivning på dette område, som vil betyde en stor forenkling og lettelse for socialforvaltningerne.

Endelig bør det også her ved førstebehandling af skattereformen siges, at vi med denne skattereform siger farvel til det gamle noksom berømte socialindkomstbegreb, og at vi selvfølgelig må have et nyt indtægtsbegreb at udmåle sociale ydelser efter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene under punkterne 24-30 henvises til skatte- og afgiftsudvalget, og at lovforslaget under punkt 31 henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af folketinget *Ove Jensen*, der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 14. december atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Blæshjergs*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

I skrivelse af d.d. meddeler socialministeren, at hun ønsker skriftlig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af bistandsloven. (Ændring af kontanthjælpsregler m.v.). (Lovforslag nr. L 116).

Erhvervsudvalget har afgivet:

Beretning angående forskellige forhold vedrørende statsanstalten for livsforsikring.

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget (13/12 85):

Udtræder: Leif Hermann (SF)

Ny stedf.: Thoft (SF)

Udtræder: Arne Jensen (S)

Nyt medl.: Ole Espersen (S)

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af bistandsloven. (Ændring af kontanthjælpsregler m.v.). (Lovforslag nr. L 116).

Forslaget er et resultat af den forsøgsbestemmelse i bistandslovens § 138 a, som folketinget vedtog i december 1982. Efter denne bestemmelse kan socialministeren tillade forsøg med kontanthjælpsreglerne i lovens § 37.

14 kommuner spredt ud over landet fik for perioden 1. oktober 1984-1. oktober 1985 tilladelse til at beregne hjælpen efter en model med faste ydelser. Det drejer sig om en af de modeller, der er omtalt i bemærkningerne om forsøgsbestemmelsen i ændringsforslaget fra efteråret 1982, og som er skitseret af kontanthjælpsudvalget under socialministeriet, hvor bl.a. de kommunale organisationer har været repræsenteret.

Forsøgsmodellen består af 3 elementer:

en *grundydelse*, der er bestemt til at dække mad, tøj og faste udgifter bortset fra boligudgifter,

et *boligtillæg*, der skal dække alle udgifter vedrørende boligen »efter regning«,

et *børnetillæg* til hvert barn under 18 år svarende til summen af faderens og moderens normalbidrag, for det første barn i hjemmet forhøjet til $\frac{1}{2}$ af dette beløb.

Den samlede hjælp må dog ikke overstige det hidtidige levestandardniveau.

Modellen indebærer den store fordel, at hjælpen kan beregnes uden gennemgang af ansøgerens faste udgifter og udøvelse af skøn over deres rimelighed. Det er alene boligtillægget, der - naturligt nok - må udregnes, så det dækker den enkelte ansøgers faktiske udgifter til dette formål.